

Published and distributed under Permit (No. 739) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Boston, Massachusetts. By order of the President, A. S. Burleson, POSTMASTER GENERAL.

SANDARA

The Lithuanian Weekly "SANDARA" Published by the Lithuanian National League of America. M. J. DAMIJONAITIS, Sec'y and Business Mgr. YEARLY SUBSCRIPTION RATES: In the United States \$2.50 To Foreign Countries \$3.00 "SANDARA" 327 E Street, Boston 27, Mass.

Tel. So. Boston 2408.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Laikraštis

KAINA 5 CENTAI.

No. 36

So. Boston, Mass., Spalio (Oct.) 7 d. 1920 m.

Metai VII

Mušiai Su Lenkais Pertraukti

LENKAI NEIS ANT VILNIAUS.

LENKAI VILKINA RYGOJE TAIKĄ SU BOLŠEVIKAMS

NORI UŽSIGROBTI BREST-LITOVSKĄ.

Sukilimai prieš Petlurą, Protestai prieš Pilsudskį

BIJOSI VOKIEČIŲ.

McSwiney Badauja jau Penkiasdešimts Trečia diena.

ANGLIAKASIŲ STREIKAS.

LENKAI IR LIETUVIAI SUSIVAZIUOJA SUVALKULOSE.

Lenkai, matyt aliantų paraginti, apsiėmė turėti taikos derybas mieste Suvalkuose. Šioje konefrencojeje dalyvaus ir Tautų Lygos atstovai. Susitarę taikties su lietuviais, lenkai apsiėmė neiti ant Vilniaus, nors jau jie yra paėmę Lidą. Sumuštiems bolševikams negalint pasistatyti, lenkai lengvai galėtų eiti ant Vilniaus, bet burtur i čia juos sulaukė sąjungininkai. Patys lenkai perdaug ištroškę Vilniaus ir kitų Lietuvos žemių, kad savu noru atsisądėti pasikėsino paimti Vilnių. Ar šiaip, ar taip yra tai gera žinia, nes reikės bereikalingai lieti lietuviams kraują ginant savo sostą.

LENKAI VILKINA RYGOS TAIKĄ.

RYGA, 4 spalio. Bolševikų atstovų pirmininkas A. Joffe daro priekaištų lenkų delegatams, kad jie vilkina pradėjimą taikos derybų. Lenkų atstovų pirmininkas Dombski atsako į rusų notą, kad lenkai daro viską, kas tik galima, kad tik greičiau padarius taiką, bet kad dalykas nenoromis vilkinasi, nes rusai padavė naujas taikos išlygas, tad reikia jos apsvarstyti pirma, ne kaip jas bus galima priimti ar atmesti.

Bolševikai nepriėmė į taikos konferenciją Kost'ą ir Levickį, ukrainiečių atstovus iš Galicijos. Bolševikai bijo to, kad juos priėmus, lenkai gali pareikalauti, kad ir gen. Petlura būtų priimtas.

LENKAI REIKALAUJA PRIJUNGIMO BREST LITOVSKO.

Lenkų taikos delegacijos Rygoje pirmininkas Dombski pareiškė laikraščiu korespondentams, kad Lenkija nekada nesutiks ant tų Lenkijos rybų, kurias pasiūlė bolševikų delegatai. Lietuviškoji Brasta būtina turinti prigulėti Lenkijai.

DEMONSTRACIJOS PRIEŠ PILSUDSKĮ.

Visoje Lenkijoje lenkų socialdemokratų partija kelia taikias demonstracijas prieš savo vadus. Dašinski ir kitus, kurie išvien eina su militaristų partija jų užgrobigum politikoje. Bet lenkų darbininkai drūčiausiai rustauja ant Pilsudskio, kurį tiesiog skaito darbininkų išdaviku.

Reikia žinoti, kad Lenkijos socialistai pritaria užgrobigumui Vilniaus ir pavergimui visos Lietuvos.

SUKILIMAI PRIEŠ PETLURĄ.

Kaip pranešama iš Berlyno, pietinėje Galicijoje ukininkai sukilo prieš Petlurą ir jo kazokus. Sukilimą veda Petruševič ir Ščicinski. Sukilimai yra dėlei to, kad ukininkai yra neužganėdinti sutarčia, kokią padarė Ukrainai su Lenkija, ir kad Petlura su kazokais žiauriai pasieina su ukininkais.

PRANCUZIJA ŠELPS VRANGELIŲ.

Prancuzija žada duoti tokią pat pagelbą Vrangeliui, kokia yra davus Lenkijai. Žinoma kad Lenkija šelpė pinigais, amunicija, net ir kareiviais, ypač gi patyrusiais oficeriais.

Dabar tokią pat pagelbą duos Vrangeliui, kad jis galėtų mušti sumukusius bolševikus iš pietų pusės. Net siūsią jam tą patį gen. Waygand'ą, kurs lenkam padarė pasėkmingus Varšavos apgynimo plenus.

Šią žinią paskelbė bolševikai, Prancuzai jai prieštarauja.

BIJOJIMAS VOKIEČIŲ.

Kiekvienam, kas tik sumaniai skaito laikraščius, yra aišku, kad tai Prancuzija stipriausiai remia Lenkiją, Rumuniją, Ukrainą, Vrangelį ir stengiasi nuverst bolševikus. Dabar prancuzų radikalis laikraštis "Populaire" paaiškina mums, delko prancuzai tą daro. Sako, kad tai ne dėl pasibiaurėjimo bolševizmu, ne dėl užkirtimo Anglijos politikai išgalėti Baltiko valstijose Prancuzija tai daro, tik iš per amžių įsisenėjusios baimės vokiečių. Prancuzija mirtinai bijo Vokietijos, delto ji nori turėti kaip galint daugiau sau prielankių tautų. Deito jie nori nuversti bolševikus ir pavesti Maskoliją frakcijai, kuri būtų prielanki prancuzams.

Galime dadėti, kad ir mes, lietuviai, dėlei tos prancuzų baimės vokiečių turime kėsti lenkų užpuolimus ant Lietuvos, nes, mat, prancuzai, norėdami sustiprinti jų įnagius — lenkus — prisideda prie Lietuvos skriaudimo.

ANGLIAKASIAI STREIKUOJA.

WILKES BARRE, PA. Pereitą panedėlį susstreiavo apie 10,000 kietosios anglies mainierių, dirbančių Pennsylvania Coal Co. bendrovėje. Beveik visos kasyklos sustojo. Streikuojantieji angliakasiai užkvietė susstreikuoti ir pumpų varytojus. Tas parodo, jog angliakasiai yra dideliai įpykę, jei ir pumpavimą nori sulaikyti. Net dideliuose strei-

kuose, kurie tęsdavosi po pusę metų ir ilgiau, streikieriai pumpavimo nesulaikydavo. Mat, su laikius pumpavimą, vanduo netrunka užsemti kasyklas, ir tada jau ima daug laiko, kol tokią užsemtą kasyklą gali atidaryti. T'aiigi angliakasiai turi jausties labai nuskriausti, jei jie pasirįžo kasyklas vandeniu užleisti.

Kietosios anglies kasyklų mainierių kontraktas pasibaigė 1 balandžio. Kasyklų savininkai vikiuo susitaikymą darant naująjį kontraktą. Ant galo buvo suilyta, kad prez. Wilson paskirs tam tikrą komisiją nuspešti, koks naujas kontraktas būtų. Komisijos nusprendimas buvo labai skriaudžiantis mainierių. Jie išsyk pagrūmojo, kad streikuos, bet prez. Wilson'as juos ant valandžiukės nugazdino.

Vienok gąždinimu ne ant ilgai aptildįsi nuskriaustą darbininką — neužganėdinti mainieriai, nepaisydami unijos viršininkų, ėmė patys streikuoti. Ir šis 10,000 mainier. susstrikavimas yra vienu iš daugelio tokių streikų. Jei unija apšauktų tokių streiką, tai administracija tuo sukistų į kalėjimą jos viršininkus — bet ką gali padaryti dešimtimis tukstancių darbininkų, jeigu tie sau pasidaro vakacijas?

McSWINEY BADAUJA 53 DIENA.

LONDONAS, 4 spalio. Majoras MacSwiney da vis tęsia streiko badą — ši yra jau penkiasdešimts trečioji jo badavimo diena. Jis yra nusilpęs, bet da turi nuovaką. Pereitą naktį jis miegojo kelias valandas, ir miegas jį kiek sudrutino.

Anglų laikraščiai skelbia, buk McSwiney'ą kas nors slapčia maitina. Bet galimas daigtas, kad jis ir be maisto tiek išgyveno. Yra žinomi autentiški atsitikimai ilgo badavimo. Tulas Succi kelias atvejais badavo po 30 dienų. Amerikos d-ras Turner, kurs neseniai mirė sulaukęs gilios senatvės, savu laiku be jokios bledies sveikatai išbadavo 50 dienų. "Raisto" autorius, Sinclair'ieskodomas sveikatos, kelias atvejais išbadavo po 2 ir 3 savaites. McFadden'o "Sveikatos Enciplopedijoje" randame aprašymą apie tulį saliuininką, kurs išbuvo be jokio maisto 90 dienų ir tuomi išsigydė ligos, daktarų paskelbtos neišgydoma.

Tai-gi ir McSwiney'o badavimas yra fiziškai galimas daiktas.

LIETUVOS INFORMACIJŲ BIURAS.

Lenkų kariuomenė, įsididžiausi savo laimėjimais prieš bolševikus, kurių armijos smuko, norėtų vėl užgrobti ir visą Lietuvos dalį, kurią ir pirmiau buvo užėmę. Girdi, jau veikiai paimsią ir Lietuvos sostinę Vilnių.

Tačiau Lietuvos kariuomenė jau yra užstojusi jiems kelią. Lietuvos Atstovybė Amerikoje yra gavusi žinių, jog visu plačiuoju frontu šū lenkais nuo rugsėjo 25 dienos prasidėjo sustiprintas žvalgybos darbas, ir nuolatiniai susirėmimai. Lietuvos kariuomenė rugsėjo 30 dieną laikiusi yra šį ilgą frontą, pradasant nuo Prusų sienos, buhtais nusižengimais ta komisija galėjo kovoti tik žodžiu, kol ne

buvo ties Vilniū daugiau lietuvių karo jėgų. Tik paskutinias dienas ji galėjo kalbėti griežtesniu balsu ir trugdyti išvežimą iš Vilniaus 120 Lietuvos piliečių ir likučių sukrauto Lietuvos turtō. Šiem nusižengimam atitaisyt reikalingi ir tolesni diplomatiniai žingsniai. Pirmoj eilėj reikia gražinti išvežtus Lietuvos piliečius (jū tarp kun. Michalkевичius ir kiti) ir svarbius Lietuvos valstybės ir visuomenės daiktus, pav. išplėstą Prekybos Banko turtą, ipotėtkos arkyyvus, visus dr. Dembovskio chirurgijos gydyklos įtaisymus ir kit.

Lietuvos Informacijų Biuras.

IS LIETUVOS.

TAURAGĖ. Šiemet Tauragėj jau baigiama statyti daugiau kaip 60 medinių namų, 2 mūriniai ir keli murai remontuojami. Statybos reikalais dirba daugiau kaip 200 darbininkų. Darbininkai 8-10 valandų darbo dienai gauna 30-40 aukšinų. Meisteriali dienai gauna 75-100 auk. Prieš karą Tauragėj buvo 15,000 gyventojų, dabar skaitoma apie 4000.

Tauragės apskrity apsupinti 33 savanoriai kariškiai žeme. Norinčių žemės gauti dar yra daugiau, kaip 50. Veik visi gavy žemės kariškiai ją tinkamai įdirbo, o kai kurie jau ir namų ėrėngė.

Tauragės apskrity limpamų ligų negirdėt. Keletas dezinterijos atsitikimų buvo Eržvilke, dabar ir ten ji apimo.

PAGEGIAL. Čia gyvena Klaipeđos krašto prancuzų komisaro įgaliotinis, kuris norintiems M. Lietuvoj važinėti vizuoja pasus. Vizai mėnesiui ima 60 auk. Valdininkams, keliaujantiems tarnybos reikalais, paso vizai mokėti nereikia.

TELSIAI. Steigiamoj Seimo atstovas J. Valickis Banko salėj pranešė apie Seimo darbuotė. Žmonių susirinko pilnutėlė salė. Kalbėtojas buvo klausinėjamas daug kartų del žemės dalijimo. Po paskaitos buvo dalinama literaturos.

Čia jau 10 dienų lietus nuolat lyja. Daug matyti nesuvežto vasarojaus. Daržovės auga gerai, išskyrus kopustus, kurie visai kirmėlių nuėsti. Telsiai su plačia apylinkne pritruks šiemet kopustu.

SALOČIAI. Kamardės dvare ir Baltpamusio dv. yra pastatyta Latvų sienos sargyba, kuri iškart gana veikliai darbovis ir buvo sustabdė spekuliaciją į Latvius, bet laiku bėgant, spekuliacija vėl eina, kaip ėjus. Pylietis. ("Liet.")

IS KAUNO.

— Iš Vilniaus atvažiavo į Kauną p. T. Vrublevskis, Vilniaus komendanturos juriskonsultas ir rugsėjo 1 d. buvo priimtas ministerio pirmininko. Minist. Pirmininkui, už š. reikalų ministeriui Vrublevskis išdėstė apie tai, ką nuveikė ir padarė Lietuvos delegacija, buvusi sutaikomoj komisijoje, sudarytoj anoj rugpiucio 6 d. kovencijos su rusais del rusų paimtųjų Lietuvos plotų evakuotės. Jis nurodė visą eilę nusižengimų prieš tą konvenciją, kurių padarė rusai per 5 savo okupacijos savaites. Su tais nusižengimais ta komisija galėjo kovoti tik žodžiu, kol ne

miteto dar ten nebuvo; tai galėjo sužinot Instruk. raštinėj. Namai yra tyčia pastatyti mokyklai — ir taip dideli, kad ir siandien dar yra tuščių kambarių, kur, reikalui esant, galėjo Globos Komitetas kurtis, nekludydamas mokyklos. Mokytojas. ("Lietuva").

LAISKAS IS PARYZIAUS.

Su politika Paryžiuje daugiausia įdomaujasi užsienais. Irlandijos atsiskyrimo maištavimas, Italijos "bosiakų" nerimavimas, ispanijos terorizmas, Polskas kariavimas už pavergimą svetimų tautų ir atėmimas žemių... tai pirmutiniai dienos klausimai. O pačiame paskutiniam laike ir Lietuvos vardą plačiai praskambino, kuomet lietuviai išvijo poliakus (lenkus) iš Seinų. Tik tokioje spalvoje, kad buk lietuviai klustuoja su vokiečiais ir bolševikais, ir kiti tiesiog panašiai pasikoluoja ant letuvių, kaip didžiosios karės laikais koliodavo vokiečius. Sako, buk lietuviai esantis dar miškiniai ir necivilizuoti muzikai. Rodosi tą daro del to, kad pasirodyti, jog prancuzai užima pirmą vietą su biauriais koliojimais pasaulyje.

Išvežimas tasai yra laužymas liepos 12 d. taikos sutarties.

— Šeštadienį, rugsėjo 4 d., Tilmanso salėje studentų grupė rengia koncertą. Koncertui pasibaigus šokiai,laisva valanda pažintim, skrajukės, konfeti, serpantin, bufetas ir t. t. Biliety kauna nuo 20 ligi 8 auk., studentam — 5 auk.

— Šiuo metu Kaune taip daug gyventojų, kaip dar niekad nebuvo. Vakaraus vaikštinėjančių pilnos gatvės. ypač Laisvės Alėja, ir miesto sodnas. Tik bloga, kad tas sodnas — vienintelė patogiausia pasivaikšciot, atsikvėpt vieta — ne visad prieinama. Veik kas savaitė žydai ar kiti daro ten "pasivaikšciojimų", "pasilinksminimų" ir kitų pramogų ir įeit į sodą reikia brangiai mokėt. Tada sodne vietos nėra, nes ne kiekvienam sodno mėgėjui įdomu eit žiurēt įvairių, dažnai mažos vertės špoininkų ir mokēt pinigus už tai, ko matyt nenori. Geistina būtų, kad miesto sodnas, visiem vieši vieta, nebut leidžiamas naudot atskiriem kieno nors tikslam, kad nebut leidžiama juo speku-liuot spekuliantam žydiam ir nežydiam.

J. Kvietkas.

— Kauno korininkai. Keturtdienio vakarą Kauno miesto teatre įvyko S. Šimkaus organizuojamo koro pirmasai susirinkimas. Suėjo apie 500 žmonių. Upas buvo labai pakilęs. S. Šimkaus prakalboj nurodė didį reikalą kuoptis į didžiulį burį, dirbti, mokytis, gaivinti dainą, save ir visą šalį.

Teatrą pripildžiusi jaunuomenė, paklausta, kas įdomaudamas atėjo, o kas pasiryžęs dirbti; rannkas iškėlė, kaip vienas, rodydami pasiryžimo darbuotis dainų srity. Pirmasai akordas jau suskambėjo.

Jautės, kad Kaunas taiso, derina stygas, ir netrukus sudainuos, kaip miškas suoš.

Susirinkė iškilmingai sudainavo "Lietuva, tėvynė mūsų", išsiskirstė, laukdami kitos savaitės pamokų.

— Š. m. rugsėjo 2 d. nežinomi asmens per pajėgą paėmė mokyklos butą (Mickevičiaus g. 2 Nr.) išvarė vaikus iš mokyklos ir tuo budu mokykla užsidadė. Mokytojui pareikalavus paaiškinti to savavaliuo elgėsiu priežastis, vienas dalyvavusių, kaip paskui paaiškėjo, p. M., St. Seimo atstovas, žodžiu pareiškė, jog visus namus švietimo Ministerija pavedusi Globos komitetui ir jis, kaip to Komiteto valdybos narys, turįs visos teisės mokyklos butą ir jos turtą paimti į savo žinią.

Seimo atstovui reikia žinot, jog mokykla tuos namus įkurta 1919 m. pradžioj, kai Globos Ko-

miteto dar ten nebuvo; tai galėjo sužinot Instruk. raštinėj. Namai yra tyčia pastatyti mokyklai — ir taip dideli, kad ir siandien dar yra tuščių kambarių, kur, reikalui esant, galėjo Globos Komitetas kurtis, nekludydamas mokyklos. Mokytojas. ("Lietuva").

LAISKAS IS PARYZIAUS.

Su politika Paryžiuje daugiausia įdomaujasi užsienais. Irlandijos atsiskyrimo maištavimas, Italijos "bosiakų" nerimavimas, ispanijos terorizmas, Polskas kariavimas už pavergimą svetimų tautų ir atėmimas žemių... tai pirmutiniai dienos klausimai. O pačiame paskutiniam laike ir Lietuvos vardą plačiai praskambino, kuomet lietuviai išvijo poliakus (lenkus) iš Seinų. Tik tokioje spalvoje, kad buk lietuviai klustuoja su vokiečiais ir bolševikais, ir kiti tiesiog panašiai pasikoluoja ant letuvių, kaip didžiosios karės laikais koliodavo vokiečius. Sako, buk lietuviai esantis dar miškiniai ir necivilizuoti muzikai. Rodosi tą daro del to, kad pasirodyti, jog prancuzai užima pirmą vietą su biauriais koliojimais pasaulyje.

Žinoma, tas daroma su savotiškais išrokavimais, o panašius išrokavimų turi kiekviena valstybė, kaip kuri net suvisai daug kad nebegali apžioti... Jeigu tų išrokavimų nebutų buvė tiek daug, nebutų reikėję skersti tiek žmonių XX amžiuje, kame visi didžiai gyvėsi su aukšta civilizacija ir kultura.

Čia reikia priminti, kad Paryžiuje del "Pasaulinės Parodos" 1900 metų buvo subudavotas milžiniškas ratas, 100 metrų aukštumo, į kurį tam tikruose namukuose žmonės įsilipę galėdavo apsisukti, ir išsikėlė aukštumoje 100 metrų pažvelgti į Paryžiaus susstatymą. Minimą ratą mėgdavo ir lietuviai, kuriem tik tekdavo atsilankyti į Paryžių. Dabar tas ratas atgyveno savo metus: jau pradėjo ir tuojau nuardis, kam visa francuzų spauda apgieda pagarbos nuopelnus.

Bet kad apžiūrėti Paryžiaus abelon susstatymą, yra gana patogių vietų. Iš Eifelio bokšto aukštumo 300 metrų, tik už užežimą ant viršaus reikia gerai primokėti, ir turėti tvirtus nervus, kaip ir ant jurių nępratuosiems keliauti. Iš miško, Saint Cloud, kur yra aukštas kalnas, ir gražioje dienoje puikiai matosi visas Paryžius. Taipgi gerai pas bažnyčia Montmarte atsilankyti, kuri ant kalno stovi statyta iš baltų akmenų, ir slaviskame stiliuje. Tai vis svarbu tiems, kurie geidžia turėti daugiau apšvietimo, ir žinoti pasaulio civilizacijos tvarinius...

Prie kitokių žinių taipgi svarbu pažymėti, kad Paryžiaus miesto valdžia paskelbė medžioklę ant žiurkių: prizadėjo mokėti už kiekvieną numuštą "dušią" po 25 santimus, ir apskaito išgautyti į 8 milijonus žiurkių. Taipgi gatves pradėjo sparčiai gruntuoti medinėmis plytomis, ir taip visaką sutaisyti. Iš kitų nelaimių, tai visakas brangu ir vis dar eina brangin.

Rugsėjis, 1920.

A. Bartaševičius.

A.L.T.S. Reikalai.

A. L. T. SANDAROS CENTRO VALDYBOS ADRESAI.

- P. J. ŽURIS, Pirmininkas, General Pike's Hotel, Phoenixville, Pa.
- JONAS SEKYS, Vice-Pirmininkas, 101 Oak St., Lawrence, Mass.
- M. J. DAMIJONAITIS, Sekret., 327 E Street, Boston 27, Mass.
- K. JURGELIUNAS, Išdavininkas, 377 W. Broadway, So. Boston, Mass.
- F. J. ŽURIS, Išdo-globėjas, 4 Dracut St., Suite 2, Dorchester, Mass.
- J. TUINILA, Išdo-glob., 822 Washington St., Boston, Mass.
- LITERATINIO KOMITETO: JONAS STRIMAITIS, 294 — Ave., New York, N. Y.
- S. E. VITAITIS, 307 W. 30th St., New York, N. Y.
- PR. TIŠKINAS, 797 Bank St., Waterbury, Conn.
- LIETUVOS NEPRIGUL. FONDO: A. B. STRIMAITIS, Pirmininkas, 294 — 8th Ave., New York, N. Y.
- P. JURGELIUTĖ, Sekretorė, 307 W. 30th St., New York, N. Y.
- TAMAS PAUKŠTIS, Išdavininkas, 13 Mill St., Pittston, Pa.

ISTOJO NAUJI NARIAI I AM. L. T. SANDARĄ.

- Prie 7 kp., So. Boston, Mass: Stasys Stankevičius.
- Prie 9 kp., Cambridge, Mass: Juozas Pociunas, Juozas Tamošiusas, Mykolas Venslauskas.
- Prie 18 kp., Cleveland, Ohio.: Feliksas Baranauskas, Jonas Bartkevičius, Kazys S. Karpavičius, Andrius Lapinskas, Vincas Mockevičius, Izidorius Samas.
- Prie 33 kp., Norwood, Mass.: Petras Mikalauskas.
- Prie 36 kp., Pittsburgh, Pa.: Povilas Bernadišius, Alizas Černis, Adomas Griška, Pranas Gilius, Kazys Kelminskas, Juozas Kavaliauskas, Bened. Lapeika, Juozas Valavičius.
- Prie 43 kp., Pittsburgh, Pa.: Antanas Matušinskas, Augustas Rymas, Pranas Stanaitis, Jonas Užkuraitis.
- Prie 53 kp., Westville, Ill.: Kazys Miknis, Juozas Norkus.
- Prie 55 kp., Wilkes Barre, Pa.: Petras Doktorta, Petras Mišiusas.
- Prie 57 kp., Naugatuck, Conn.: Ona Šukvietienė.
- Prie 67 kp., Amsterdam, N. Y.: Vincas Karbelis, Stasys Raila.
- Prie 71 kp., Torrington, Conn.: Magdalena Kaušutė.

NOMINACIJŲ PASEKMĖS.

Nominacijų balsavime dalyvavo šios kuopos: 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 18, 24, 25, 29, 32, 35, 36, 38, 42, 49, 55, 57, 64 ir 71. Iš viso 23 kuopos Daugiausia balsų gavę yra šie kandidatai:

- I prezidentus: P. J. Žuris, S. E. Vitaitis ir A. B. Strimaitis.
- I vice-prezidentus: P. D. Sekys, Pr. Tiškinas ir J. J. Jaras.
- I sekretorius: M. J. Damijonaitis, K. J. Paulauskas ir A. Osteika.
- I išdavininkus: K. Jurgeliunas, M. S. Alyta ir K. Pratas.
- I išdo globėjus: F. J. Žuris, J. P. Tuinila ir K. Makarevičia.

Pilna - detališka balsavimų atskaita patilps sekančiam "Sandaros" num.

M. J. DAMIJONAITIS, A. L. T. S. Sekret.

Iš A.L.T.S. veikimo

PHILADELPHIA, PA. IŠ KUOPOS VEIKIMO.

A. L. T. S. 42 kp. gyuoja jau ketletą mėnesių. Nors kp. dar visai naujutė ir mažai veikime atsizymėjusi, bet šį sezoną keta veikti pasekmingai, už ką jai pridėra garbę.

Per 42 kp. susirinkimą laikytą rugsėjo 2 d., 1920 m. nutarta veikti sekančiais:

1) Surengti Dr. J. Šliupui dvejų prakalbos, kaip tik jam laikas pavels. Nors visi ant to sutiko, bet dėja, atsirado keletas priešingų, buk Dr. J. Šliupas už laivus agituodamas savo prakalbose kp. mažai naudos gali atnešti. Bet vėliau buvo nurodyta ir pertikrinta, kad Dr. Šliupas netik laivus agituodamas Lietuvai gelbsti, bet ir šiaip, kaip senas veikėjas daug atsizymėjęs Lietuvos darbuotė ir vargiai kas panores taip pasišvesti, kaip minėtasis veikėjas. Po tam viskas pasekmingai užsibaigė.

2) Surengti didelis balius ant 20 d. lapkričio (November), 1920 m. ir visas pelnas turi but skiriamas "Sandaros" parėmimui. Kadangi beveik visi žino, jog "Sandaros" perkraustymas naujone vieton daug lėšavo, ir kadangi p. Damijonaitis atsišaukė j kp., kad paremtų finansiniai, tad 42 kp. apsvarsčius tą klausimą, priėmė ir nutarė rengti augščiaus minėtą balių. Reika dar pridurti, jogei susirinkimas buvo labai gyvas ir visi nariai kaip vienas pasiryžo veikti.

Paskiaus balsuota A. L. T. S. viršininkų moniacijos blanka ir t. d. Prie kuopos prisirašė keturi nauji nariai, butent: visiems gerai žinomas veikėjas kapitonas Dr. A. Dambauskas, taipgi senas veikėjas p. S. Masickas, Danielius ir Janeliusas. Jaunutė kuopa auga pasekmingai. Jeigu taip ant kiekvienoo susirinkimo bus, tai philadelphiai greitai laiku pralenks kitų kolonijų kuopas.

Kuopietė.

BALTIMORE, MD.

Rugsėjo 24 d. buvo laikytas A. L. T. S. 5-tos kuopos susirinkimas. Apkalbėjus kuopos bėgančius reikalus, buvo išklaustas raportas fėrų rengimo komisijos. Komisija išduoda raportą pranešė, kad kuopa likosi apvogta ant \$85.00, nes už tiek buvo supirkta fėrams tavoro, kurį vagiliai iš Rugsėjo 17 j 18 tą naktį įsilaužė j spintą viską išvogė. Nors vagiliai prieš pat fėrus tą naktį viską išvogė, vienok fėrų gėngimo komisija nenuleido rankų. Tuo tą pačią dieną vėl supirko viską ir už tiek pat pinigų ir fėrus pradėjo j laiką. Po fėrų sutraukus atskaitą, pasirodė, kad, apdengus visas išlaidas, kuopai liko pelno 23 doliarai su centais. Raportas, nors nelabai malonus, vienok buvo priimtas da ir su padėka rengėjams. Ant galo pirmininkas pranešė, kad yra iš centro prisištos nominacijų blankos, ir kad šiandie mes turime nominuoti kandidatus j C. Valdybą. Prietom dar pastebėjo, kad mes nepadarytume labai daug vienuičių ir bereikalingo darbo balsų skaitymo komisijai.

Pirma nominacijos apkalbėta kandidatų tinkamumas. Keleliams piliečiams išreiškus savo nuomonę, buvo padalintos nominacijų kartelės. Surinkus korteles pasirodė, kad beveik vienbalsiai visus nominavo. Tą susirinkimą prie kuopos prisirašė vienas narys.

Ant galo aš turiu pasakyti, kad mus kolonijos sandariečiai labai šaltai žiuri netik j kuopą, bet ir j pačią organizaciją, nes ant susirinkimų labai mažai lankosi, nežiurint, kad susirinkimai esti ir labai svarbūs.

Piliečiai - sandariečiai! Jeigu mes norime, kad Amerikos Lietuvių Tautinė Sandarą, tai yra

tautininkų demokratų partija būtų stipri, tai netik lankykimės mes visi j kuopos susirinkimus, ir svarstykime rimtai politiškus reikalus, bet da stengkimės ant žėdo susirinkimo atsivesti nors vo vieną naują narį. Pasisten-gkime supažindinti kodaugiausia jaunuomenę su A. L. T. S. principais, nes A. L. T. S. principai, jos siekliai, ir jos idealai yra vieni iš geriausių ir teisingiausių. Tik jus, gerbiamieji atidžiai perskaitykite knygelę: A. L. T. S. Principai, o jeigu da kas iš jus neturite, tai pasistengkite ją nusipirkti, o perskaitytė pamatysite ir suprasite, kokių šviesių, demokratišku keliu eina Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara. Tai pi kas brangina A. L. T. S. principus ir jos idealus, kam rupi Lietuvos ateitis ir jos gerovė, spieskimės po A. L. T. Sandaros vėliavą, o susispietę kaipo didelės organizuotas kunas, stosome j pagelbą savo vienminčiams Lietuvoj ir visi bendrai budavosi-me Lietuvos valstybinį rumą, kuriame bus laisvė visiems, nes tautininkai demokratai neskelbia nė buržuaziškos diktaturos, nė proletariato diktaturos, bet pripažįsta visiems šalies piliečiams lygias teises ir laisvę.

Taigi, da sykj sakau: nepamirškite kuopos susirinkimų ir atekite visi. Sekantis kuopos susirinkimas bus Spalio 29 d. 7:30 v. vakare, Lietuvių Amerikos Klubo kambaryuose, prie No. 539 Columbia Ave. Visi susirinkite, nes šiame susirinkime bus balsuojama j valdybos viršininkus ir rinkimai deegolato j A. L. T. S. Seimą, kuris bus Lapkričio mėnesyje. P. Jaras.

CHICAGO, ILL.

Veikimas mūsų tautininkų kaddaise buvęs energingas, pastaruoju laiku visai apmirė. Juk mus, sandariečių, iniciatyva buvo pašauktas Amerikos Lietuvių Seimas Chicagoje, ir tas mižiniškas darbas pradėjoje buvo išneštas ant mūsų pečių ir pageidaujami vaisiai buvo atsiekti. Bet tuomi, rodos, ir užsibaigė visos veikimas. Kur dingo tas galingas upas? kur dingo veikėjai?

Mes čia turime gyvuojančią Sandaros 25 kuopą, susidedančią iš sveikiausių, rimčiausių, tobuliausių jėgų, ir rodos, tie visi energingi, drąsus, praktiški vyrai galėtų, sakant, "pajudinti memę" susispietę kruvon.

Bet, dėja, taip nėra. Lig tartargo apimti, jie nesilanko ant susirinkimų, neatneša naujų minčių, sumanymų, sveiku patarimų, ir todėl veikimas j keletos veikėjų, pilnai atsidavusių prakilniems mūsų principams, yra persilpnas.

Nejaugi negalima nors sykis mėnesyje rasti laiko, kad atsilankyti susirinkimam? Nejaugi šiuoim svarbiausiu momentu kovos už Lietuvos laisvę jus, pirmieji karžygiai, atšalot, užmi-got? Nejaugi jums suteikia ramumą garsai didžiosios kovos už laisvę Tėvynės - Lietuvos?

Sandarietj, lietuvi, tėvynaini! nenurimk, pakol Lietuva visai nesutriuškįs vergijos retėčių, pakol ji reikalauja tavo pagelbos. Tad vis darban po emblemą A. L. T. Sandaros, visi susispietę kruvon atnešime didesnę Lietuvai pagelbą ir syktu sudrūtįsime savo jiegas, savo prakilnų tikslą!

A. L. T. Sandaros 25 kuopos susirinkime rugs. 22 d. apkalbėjus bėgančius reikalus išnešta sekanti nutarimai:

- 1) Paaukuot 25 dol. sumažinimui mūsų partijos organo "Sandaros" skolų,
- 2) Paaukuota 10 dol. senelio rašytojo Šerno reikalams,
- 3) Užgirta rezoliucija Chicago Lietuvos Tarybos dėlei tilpusio "Drauge" No. 196 šmeižto

prieš Lietuvos Misią ir visus lietuvius, dalyvavusius manifestacijoje del atgavimo Vilniaus. Perkuno Išpažintojas.

RACINE, WIS.

A. L. T. S. 35 kuopos laikytamė susirinkime rugs. 26 d., Union Hall buvo nominuojami kandidatai centro valdybai. Prisirašė vienas narys, Mikołas Berauskas. Sandariečiai turi energijos ir veiks uoliai, atvėsusorui, prieinamais budais plātj Sandaros prakilnus principus.

Tą pačią dieną įvyko prakalbos bažnytniame sklepe. Kalbėtojas buvo iš Lietuvos atvažiavęs ukininkas, atsiūstas nuo Jėzaus vaikelių. Mes, raciniečiai, iki šiolei nežinojome ir nebuvo girdėti, kada Jėzus vedė? Ir kad tiek daug vaikelių turj, negalėdamas jų išmaitinti net atstovą atsiuntė j Ameriką rinkti jo vaikeliams aukų. Gana Lietuva nuvarginta karo, ir visokio plauko okupantų, daug Lietuvos piliečių yra žuvę šioj karėje ir daug paliko kudiķių globoti Liet. Valstybei. Kaip laikraščiai praneša, dabartiniu laiku Lietuvoje yra 52 tukstančiai našlaičių. Ir dabar tas Jėzus su savo vaikeliams! Tai ir kyła klausimas: ar Liet. Valstybė bė istėsės maisto? Bet Ukininkas aiškino neva prakalboje, kad jau esąs surinkęs 8 tukstančius dol. \$600.00 turj padėjęs pas gerb. Chicago kleboną, \$300.00 laiką savo kišeniuje, o kitų tai nė pats nežinąs, kur randasi. Pasibaigus prakalbai, kurioje nieko nebuvo pasakyta, kaip tik: "Mano mieli, mano mieli broliai" ir t. t., publika išėjo iš sklepo ir kalbaisi. Sako — tas kalbėtojas ne ukininkas, kas pat save vadino, bet zakristijonas, nes nuo degiojimo žvakių ir pakaušis nušvilęs, kitas sako: man rodosi, kad tie Jėzaus vaikeliai yra panašiai, kaip Rozalino bažnyčioje, ką apie atorius apsiraite su plikais išverstais pilviukais. Kitas cigaretą degdamas pridurė, jog žargūš, tai ką tu nori? Toliaus dagirdau kalbančius: "nevermai", tie Jėzaus vaikeliai bus iš Dangaus Inženeriais — mat už tuos surinktus pinigus bus iš Amerikos persiūstos vienuolės -seserys ir jos išmokj visokio mokslo ir poterių kalbėti. Ar gi ne puiku?

Vietinis klebonas R. D., matydamas, kad altorius braška, jo palaikymui sutvėrė Altorius Draugiją, kad virstantj altoriu nuo sugriuvimo palaikius. Ot kokie laikai prisartino, apsaugok Viešpatė, kad net visos šventenybės neįstengia užsilikti!

Rugs. 25 d. komunists po priedanga L. D. L. D. 65 kp. surengė prakalbas kun. Bimbai (taip save vadino). Bimba, sakydamas prakalbą, tokius antgalius dėjo: "Proletariato kovos budai", "Kas yra kapitalistų sistema"? "Lenda j Lietuvą", "Amerika, Anglija ir Vokietija", "Lietuva atstovauja naują karės kirvį", "Kokius įmonius darb. vartoja pagerinti savo buvį", "Unijos yra biurokrat. rankose". Užbaigdamas prakalbą štai ką sakė: Draugai, kaip komunists užviešpataus, tai šitaip bus. Atsikelsi nedėlios ryte, neuisi j miestą, bus pilna automobilių — visi tušti, tik sėsk ir važiuok Hoteliai bus tušti, galėsi pasirinkti, koks geriaus tiks kambarys. Pagalios iš hotelio išsimegjojęs neuisi j retauraciją, taip pat tuščia, bet susigriebęs vėl tęsia: Restauracija tuščia, bet valgių pilna — žodžiu sakant, taip bus, kaip nėra. Social - demokratus nupeikė, kad jie nori visą valstybę užimti-gi kaip visą užima, paskui: nesuvaldo, niekas neklauso — taip esą Vokietijoje.

Bimbos mintis ta, kad vieton užimti, reikia išnaikinti, išžudyti, tada tik galima viską išnauju

sutvarkyti, kaip viską išgraiuni. Vargu ar rasis pritarėjas tokiom mintim. Meldinietis.

NUTARIMAS.

A. L. T. Sandaros 25 kuopa Chicago, Ill. reguliariame surinkime laikytame rugsėjo 22 d., 1920 m., Fellowship House svet., apsvarsčius atsišaukimą Chicago Lietuvių Tarybos ir jos išneštą rezoliuciją rugpūčio 20 d., 1920 m. dėlei tilpusio Chicago dienraštyje "Draugas" No. 196, Redakcinio straipsnio, šmeižiančio Lietuvos atstovybę ir Chicago lietuvius, dalyvavusius manifestacijoje rugpūčio 15 d., Chicago Auditorijum dėlei atgavimo brangaus kiekvienam lietuviui mūsų sostapilės Vilniaus,

NUTARĖ: 1) griežtai protestuoti prieš tokj bjaurų Chicago "Draugo" Redakcijos šmeižtą ir nechališką išskreipimą tikslo Manifestacijos Auditorijume, nes visi lietuviai dalyvavę manifestacijoje: Lietuvos Atstovybė, kun. Adomas Vilimas, Dr. Jonas Šliupas ir teisėjas Crowe, didžiausios Lietuvos Valdžios ir kariuomenės pasisekimais ir džiaugėsi, kad j Vilnių jau įžengė mūsų kariuomenė ir vėl Vilnius jau mūsų ant visados, tuo tarpu "Draugas" su kun. Bučiu priešakyje, kaip ir visada, begėdiškai žemiausiu budu apjuodina Lietuvos Misijos Atstovą, visus kalbėtojus ir dalyvavusius iškil-mėje lietuvius tikslingai prinesdamas visiems bolševizmą, kuris kiekvienam sveikai protaujančiam lietuviui yra tolimas ir bjaurus, o ypač Chicago Lietuvos Tarybai ir Liet. Laisvės Bonų Chicago apskrīčiui, kurie surengė minėtą Manifestaciją ir tiems, kurie dalyvavo joje;

2) Rezoliucija Chicago Lietuvių Tarybos išnešta rugpūčio 20 d., 1920 m. prieš "Draugo" šmeižtą — pilnai užgirti:—

- A. L. T. Sandaros 25 kp., Chicago, Ill.
- A. L. Lukas, pirm.
- A. Stankus, už. rašt

SUSIRINKIMAI. EDWARDSVILLE, PA.

Vietinės A. L. T. S. 69-tos kuopos susirinkimas įvyks nedėlioje, 10 spalio, š. m., 3:30 v. po pietų, tuo po susirinkimui Tautiško Susivienijimo 1-mos kuopos, svetainėje Hillside Lodge, No. 863, I. O. O. F., prie Main gatvės, Edwardsville, Pa.

Gerbiami draugai, meldžiamo susirinkiti virš minėtoje svetainėje koskaitlingiausiai, nes turime daug reikalų ir daugelis iš draugų turite neužsimokėję už kelis mėnesius. Ir meldžiamo atsivesti naujų narių.

Stasys Urbonavičius, Rašt. 69 kp. A. L. T. S.

KENOSHA, WIS. Pranešimas.

Šiuomi pranešu Kenošėus A. L. T. S. 48-tai kuopai, kad nuo šio laiko A. L. T. S. 48-tos kuopos susirinkimai bus laikomi kas antros seredos vakarą kiekvieno mėnesio, Schlitzo salėje, 7:30 val.

Del negavimo salės negalėjom iki šiol šaukti susirinkimų, ir todėl turime labai daug svarbių reikalų per ateinantj susirinkimą, kuris pripuola seredoje, 13-tą spalio. Nepamirškite visi atsilankyti, ir naujų su savim atsiveskite.

P. Zakarevičė, nutar. rašt.

PITTSBURGH, PA.

A. L. T. S. 43 kuopa nutarė laikyti reguliariai savo susirinkimus kožną mėnesį, Lietuvos Sunų Draugijos svetainėje, 818 Belmont St., N. S., ketvirtą nedėdienį, 2-rą val. po pietų. Gerbiamieji 43 kp. nariai teiksįs liukytis susirinkimuosna pažymėtu laiku ir vietoje.

A. L. T. S. 43 kp. Valdyba.

REZOLIUCIJA.

LIETUVIŲ MASINIO MITINGO, LAIKYTO WATERBURY, CONN.

At a mass meeting of Americans of Lithuanian birth or descent, fully 15,000 persons participating, coming explicitly for this purpose from all parts of the State of Connecticut, held at Library Park, in the City of Waterbury, Connecticut, the following resolution was unanimously passed in the matter of recognition of the Republic of Lithuania as and independent nation by the Government of the United States, to wit:—

Whereas President Winson has time and again rightfully confirmed the natural and fundamental principle of self determination of all nations large and small, as the basic principal of world peace, and

Whereas the Republic of Lithuania is a distinct and in fact one of the oldest national units in existence with a distinct civilization, language, history and traditions of its own and has for over two years since the declaration of its independence and severance of all relations with the chaotic Russian State maintained its independence against the inroads of the bolshevik, Russian contr - revolutionists, the Germans and the Poles, has established a well organized republican form of government based on the most democratic principles, and

Whereas the people of Lithuania have undeniably well defined national aspirations, have evoked a Constitutional Convention, now in session in the provisional capital City of Kovno, over 90% of the entire population eligible to vote participating in the election, all men and women having full and unrestricted franchise, there being no restriction as to property qualification, nationality or religion, and thereby the Five Million people of Lithuania have expressed their desire to be free from the undesirable Russian, German or Polish yoke, and

Whereas the people of the United States were lead to believe that the World War in which our Country, the United States so gloriously and victoriously participated, was a war for universal Democracy and for the liberation of all oppressed nations and peoples, and

Whereas we who are of Lithuanian birth or descent firmly believing in the honesty of purpose as stated in the numerous pronouncementes of the Government of the United States, gave to the Armies of the United States over 25,000 young men, many of whom paid the supreme sacrifice, others returned crippled and maimed, and all fought valiantly believing struggle to be not only for right and justice and democracy, but also for the liberty of their kinsmen in Lithuania as well as the liberty of the other oppressed peoples, and those who could not serve in the armed forces of our country, willingly financed the war by buying Liberty and Victory bonds and readily contributing to all worthy War Activities services, and

Whereas after the victorious termination of the War the Lithuanians repeatedly and time and again have petitioned the Governmen at Washington to recognize Lithuania as an independent member of the Family of Nations without avail, at first Secretary Lansing expressing the will of our President Wilson, denying the Five Million Lithuanians to be free, and now again Secretary Colby in his memorable communicado addressed to the Ambassador of the King of Italy, dated August 10th, 1920, expressly not only denied that the Lithuanians have any right to enjoy freedom and independence but on the contrary proclaimed to the world ant large that it was the will of the People of the United States "...that the territorial integrity and true boundaries of Russia shall be respected. These boundaries should properly include the whole of the former Russian Empire, with the exception of Finland proper, ethnic Poland, and such territory as may by agreement form a part of the Armenian State", and that in respect to other subjugated nationalities, nations which were conquered by fire and sword of cohorts of the bloody Czars of Russia since the beginning of the ninth century, many of which were entirely exterminated, but others, which were conquered and enslaved by the auto-crats of Russia in later centuries, are alive, virile and nationally conscious, as Lithuanians, Latvians, Estonians, Ukrainians, Georgians and people of Azarbaijan, Mr. Colby says that... "no final decision should or can be made without the consent of Russia", meaning that it is the will of the people of the United States that

(Taša ant 7 pusl.)

Saulei Nusileidus

Žemaičių Antanas

(IŠ KNYGNEŠIO UŽRAŠŲ).

(Pabaiga).

— Dabar kaip kam parankiaus, vyrai. Aš jau geriaus neb galiu, — atsakė vadas.

— Ne Jus čia kaltinam, bro lau, tik manome, taip bene bus parankiaus. Ir jei ir reikės prikišti nešmenes, tai rasi bent ne visos teks tiem šunim...

Jų kalbą čia pertraukė netolimai jų šunkeliu per giria prajokanti du kareiviai, su bleke iš viršaus apgaubtom lempom, pritaistytom prie balno kilpos del tēmijimo pėdsaku, taip kad iš šalies tokį žiburį sunku patēmyti, nes šviesa muša tik apašion.

Raiteliai skubiai jojo linkui šunų skalyjimo ir nuolatinio šaudymo; ir, ačiu įsiklausymui to triukšmo ir grios ošimui, įjedu nenugirdo jų.

Nu juos kareiviams, knygnešiai vėl ėmė bėgti girių šuntakiais į lieptą.

Pagalios lieptą pasiekė, bet upė buvo jau taip plačiai patvinusi, kad reikėjo bristi iki lieptui geras baras. O čia visi ir be to perslape iki siului, nuilse ir sukaitę. Bet dvejeti nebuvo laiko, nes šunis ėmė jau skalyti linkui jų, matyti pasigavo jau jų pėdas. Tat reikėjo skubinties.

Vadas, apžiūrėjęs ženklus, ar tikrai atseka, brido pats vienas, iki lieptui, persitikrinti — pagryžęs tarė:

— Lieptą atsiekėm, bet iki persigausim juom per upę, turėsime bristi mažiausia iki juostai. Ir yra tai gana pavojingas perėjimas, nes vanduo eina augštai pakilęs virš liepto. Bet jieškoti kito perėjimo nebėra jau laiko.

Visi suprato, kad nėra laiko, nes šunis skalyjo vis artyn, o su jais slinko raiti ir pėsti juos medžiojanti kareiviai. Delto visi jau buvo pasirengę bristi šniokščiančią upę, nežiurint jokio pavojaus.

— Jei kas abejoja drąsai ir kojų vikrumui, yra geriaus mesti našta ir gelbėti tik pats save — tarė vadas.

Vienok nei vienas neplanorėjo skirtiesi su savo našta, tat luktelėjęs valandėlė atsiliepė:

— Pirmyn! — paskui dadurė: — pribri-dę lieptą, eidami juom, stipriai laikykitės įkibėlio, kad nenuslystute upėn, bet jei jaustutėsi pavojuje, turėkite gatavą peilį ir perpjovę virves meskite naštas ir gelbėkite tik patys save, kad nenušėtų vanduo.

Vyrai pačiupinėjo už juostos makštyje užkištą stirkakojį peilį ir, sekdamai paskui vado, pliauškino kojom šaltą vandenį.

Lieptą sekė įkibėliu, nutiestu išilgai liepto ant dvėjų stulpų, įkastų viena ir kita upės puse. Vanduo augštai pakilęs, nors ėjo virš liepto, bet išsiliejęs plačiai per krantus, vagos ne kirto sriaunia vilnim ir delto nesunku buvo perbristi laikantės įkibėkliu.

Knygnešiai nors sunkiai, bet laimintai persigavo per upę, ir kitoj pusėje išbride sausumon, pasipurtė nuo šaltos maudyklės ir pasijuto liuosi nuo pavojaus. Vadas dabar, atsikreipęs, tarė:

— Vyrai, katras iš jusų turi nors lašą degtinės? Išgėrus po burną bus šilčiau ir saugiau nuo peršalimo. Dabar galime buti ramesni — musų laimėta. Gaila tik, kad Petras su Jokubu atsiskyrė... Na tokioj valandoj kiekvienas elgiasi, kaip jam parankiaus...

Vienas iš burio padavė plokščią pusbutelį degtinės, ir kitas pasisakė turis dar ir kietą surį, kurį supjovęs į septynias dalis pasidalino su visais. Grauzdami nuėjo tolyn...

Knygnešiai buvo tik ką perbride upę, kada atsivijo juos medžiojanti kareiviai su šunim. Šunis, pribėgę upę kur subrido knygnešiai, pametė jų pėdas ir, negalėdami sekti toliaus, uostė, šokinėjo vambči-dami ir puldinėdami tai šen, tai ten, makuodami ilgom uodegom, o maskoliai, jaus-

dami, kad grebežius jau išslydo jiem iš rankų, vertė glėbius gudiškų keiksmų ant nebe pasiekiamos knygnešių galvos.

Du oficieriai prijogo upę. Vienas jų atkabino lempą nuo balno kilpos ir pakėlęs ją augštin, žiurėdamas į patvinsią, šniokščiančią upę kalbėjo kitam:

— Ar galimas tai daiktas, kad kas būtų bandęs tokią upę, dargi naktį, kur ir vaga sunku nūmatyti?... — O betgi, matyt, bandė, jei šunis neranda toliau pėdų — atsakė kitas.

— Aš tau sakysiu, kad tie lietuvninkai, ką iš pažiuros, atrodo, ir varlės nepavytų, netik musų valdžią su visa jos galybe ir spąstais, bet ir patį pragaro belzebubą, su visais jo velniais sykiu, apeitų. Ir tikrai, jei bent vieną jų uždarytum pragare ir ten suvarytum visus šėtonus jį daboti, tai ir taip jis pataikytų surasti budus ir kelius, kaip iš jų ten ištrukti.

— Man jau seniai taip rodosi, kad visi mūsų valdžios besistengimai juos surasti ir išnaikinti eina tik niekais. Pame-ni pats, kaip andai jų vieną, siuntą ant rubežiaus, stovykloje, kad mušėme iki gyvenimui, saikindami kad kitus išduotų, tai nelabasis ir stipdamas tik pasityčiojo iš musų, prakoždamas per dantis: “šunis, pirma visi jus išsproksite, nek musų paslaptis sužinosite.”

— Man ir-gi taip rodosi, kad metas būtų jau ką kitą veikti ir juos palikti sau ramybėje čia savaip gyventi, ir nesivaikyti natim po girias ir plynias, kaip gančams — atsakė pirmasis švyturiuodamas žiburiu upėn.

Tuo tarpu šurmuliuojanti šunis ėmė vėl skalinti, ir landžiojanti po girias pės-tininkai šaudyti.

— Matai, kaip gudriai moka elgties velniai — tarė vėl pirmasis: — Matyt, brido paupiu, kad palsėpus pėdas, ir dabar vėl velkasi kur giriom. O tu čia juos, kaip gančas liežuvių iškišęs medžiook, kad nori. — Ir, paspaudusiu pentiniais arkliai šonus, nuėjo atnaujinto triukšmo pusėn.

Šunis, bežiurmuliuodami po giria, užbėgo anų dviejų, atsiskyrusių nuo burio, pėdas ir ėmė vėl jom sekti.

Petras su Jokubu, atsiskyrusiu nuo burio, ėjo ir-gi liepto link. Bet norėdami mėginti patvinsią upę, o esant pavojui ir jausdamiesi gana jau priūsusiu, brido gerą barą paupiu, slėpdami pėdas. Išbride, paslėpę naštas girioje ir pačiu nuėjo, kita pus į tilitą, nuo kur netoli buvo kaimas, kur buvo galima pasislėpti. Tat šunis, užbėgę juodviejų pėdas, dabar vėl vedė kareivius iki atsiekė paslėptas naštas.

Šunis, užbėgę naštas, ėmė staugti ir susirinkę kareiviai, atvertę lauzą, po kuriuom buvo paslėptos nešmenės, ištraukė iš po jų pundus, visai keikdami, knygnešius — užtai, kad permaža našta, o tiek daug, anot jų, del tokio biskio vargsta. Ir, susidėję jas ant arklių, nusinešdino stovyklon, kur ant rytojaus, stovyklos viršininikas išmokėjo rubežiaus sargams valdžios skiriamą nuosimtį, sulig suėmimo didumo, paukvatinimui kareivių daboti rubežių kuo aršiaus. O suimtasias naštas išsiuntė į Vilnių, kur prie lygiai apščių ir riebių gudiškų keiksmų, cenzuriais kieme, sudeginta suimtieji lietuviški spausdini-ai.

BUKIT BUDRUS.

Broliai neapting'kite, Saldžiam Miego nesnauskite, Minau nei viens n'uzmigkite, Budri bet visad likit. Tėvynę brangį sergėkit Negal be Sargų buti; Tą brangį Skarbą saugokit Į Vargą kad n'įkliutų. Kak liktuos ji Pakajuje, Visur gyvent' Ramybė, Taip ant Kalnų kaip ir Dauboj Ant Vandens ir Gariose. Nepustyty Nerimasčiai Tėvynės mus Grožybė, Ir Laimė butų visadai Tarp Vargščių ir Didžiųjų.

Kiszkių Katrijė.

(“P. L. Balsas”).

DR. F. PUSKUNIGIS. LIETUVIŲ YPATYBĖS.

Mano siekis yra pabrėžt ką trumpiausiai lietuvių politinį ir istorinį stovius, kaip dabarties taip ir praeities, vadovaujantis jų tautiška psichologija.

Filologai pripažįsta lietuvius esant seniausią tauta. Lopsiu visų tautų buvo Mažoji Azija. Iš ten jos keliavo Europon 2 keliais: vienas per Kaukazą į Europos lybumas, kur dauguma jų plotų dabar apgyventa Rusais. Kitos-gi, persikėlusios per per-taka dabartinių Dardanelių kelio gilumon Vakarinės Europos.

Zmonių skaitlius kas kart dėdėjo. Vietos apsigyvenimui il-gam laikui vienam kokiam krašte pradėjo pritrukti. Kad tą apėjus įvairios tautos buvo priverstos plauti savo ribas. Vėliaus, kuomet praplatinimui tų ribų buvo stoka liuosos žemės plotų, tvirtesnės tautos pradėjo varu kunyt savo norus, nepaisydamos jų kaimynų reikalų. Silpnesnės tautos likdavo tokiu būdu priverstos apeisti savo “tėvynę” ir jieškoti naujų apsigyve-rimui vietų. Mažu evoliucijos žingsniu įvairios tautos apgyve-no žemės kamuolį.

Lietuvių tauta ir-gi atliko tą ilgą kelionę nuo Mažosios Azijos iki Baltiko juri — tokiu pat būdu. Kodėl lietuviai apstojosi ir apsigyveno Pabaltiko krašte ir nekeliovo tolyn? Art to klausimo aiškiai atsakyti gali tik tau-tų vystymosi istorija.

Laikanties generalių įstatų žmonijos gamtos Evoliucijoje mes galim duot tiktai spėtinus išvadzojumus. Vienas iš tokių yra Baltiko jurė. Yra labai gali-mas daiktas, kad lietuviai, spau-džiami kitų tautų, keliavo vis tolyn ir tolyn, kol jie neatsirėmė į viršminėtas jures. Aplinkybės gimdo reikalą, reikalas — bu-budus. Lietuvių tauta pasijuo-ta priblokšta prie nepereinamos sienos, matė reikalingu jieškoti įvairių būdų, idant atsilaikius prieš juos spaudžiančias tautas. Pabaltiko kraštas buvo padeng-tas dideliais miškais, plačioms pelkėmis ir skaitlingomis visuo-met tekančioms upėmis. Toks geografiškas šalies padėjimas tarnauja geriems apsigynimo budams. Apart to lietuvių kraštas radosi centre tarp Vakarų ir Rytų Europos. Tautos atrem-tos lietuviais, turėdavo kitus 2 kelius, t. y. vakarus ir rytus. To-kiu budu galima tikėti, kad dau-gelis tvirtesnių tautų pasinešdavo tais 2 keliais it palikdavo lietuvius jų ramiam savo šalies darbu.

Žinant, kad lietuviai yra seniausią tauta, mes teikiame Pa-baltiko kraštui da didesnę svar-bą. Gal tas kraštas tik ir išgel-bėjo lietuvius nuo išnykimo, kuri-am turėjo pasiduoti kitos tautos, kurių liekanų mes neberan-dame. Tas ir padaro musų tau-tą seniausią. Pamylyjimas lie-tuviais Pabaltiko krašto, kuriame randasi didžiausios girios, balos, upės ir pelkės, mums pa-rodė jų palinkimą prie ramaus gyvenimo. Jokia kita užpuolikų-grobikų tauta negalėjo mėg-ti tokios šalies. Jų instiktai ver-čia juos jieškoti lygumos, atvirų laukų, liuosų kelių, kuriais jie galėtų lengvai, nekludomai gam-tiškoms kliutimis atsiekti už-grobimo tikslą. Pavydžiu senovės laikų randame užpuolimą Gālų ant Rymo imperijos; Per-sų ant Graikijos, Mongolų ant Kynijos, Variagų ant Anglo-Saksų ir t. t. Viduramžiuose skaitome užpuolimą Totorių ant Rusijos, Turkų ant Vakarų Eu-ropos ir Gunų po vadovyste Atylos — didžiausią nuteriojimą veik visų Europos tautų.

Klimatas ir geografiškas ša-liės padėjimas turi didelę įtėkmę ant išauklėjimo tautų karakterio. Mėlynos skaisčios padan-gės, saulėtos dienos, žvaigždėtos šviesios ramios naktys tei-kia žmogaus dvasiai linksmumą, ramumą ir nepaisymo jausmą. Iš to kyla linksmos dainų melo-dijos, gema legendos bovijančio turinio; žmonės tarsi paskęsta ramume — pasiganėdinime vi-su - kuom. Tokios tautos bu-davo lengvai pavergiamos jų gašlesniais kaimynais.

Žinant tą turi but aišku, kaip maišėsi — keitėsi įvairios Vaka-rų Europos tautos. Ant lietuvių jų šalies geografiškas padėji-mas turėjo visai kitokią įtėkmę. Rusti gamta, vėjuotos-lytingos dienos, šlamščiančios girios, liu-liuojančios istvinsios neužma-tomo didžio balos jiems visuo-met primindavo žiaurių karių praėjusias dienas. Jie visuo-met budavo tarsi prisirengę sto-ti atkaklion apsigynimo kovon nuo įvairių priešų. Trimito šauksmas karės eigon nedarydavo ant lietuvių nuluidimo įspūdį. Priešingai, jie paskęsdavo ap-maudos gilumoj, nes žinodavo, kad užpuolikas turi siekį plėš-i-mo, grobimo, pavergimo karės. Lietuvio veidas atsimainydavo rustumo upu. Jo mintyse stovė-davo paveiklas prieš eit noras ką skaudžiausio atkeršyji-mo. Klausimas jo pačio gyvenybės pranykdavo kaip sapnas. Raštuose apie Lietuvos kunigaikštį Trai-dieną yra teisingas istoriškas karakterizavimas anų laikų lie-tuvio:

“Ramus, kaip vaikas, Kad sav' žemę arią, Nuozmus, kaip liutas, Kuomet veda karę.”

Žinodamas toki lietuvių tau-tos dvasios stovį, skaitytojas nesistebės, kad lietuviai pasekmin-gai išsaugojo savo nepriklausom-ybę daugelį metų, kol jie neišėjė iš skraidyti kaip kad skrajaję di-dysis vėjas po begalines prerijas Vakaruose Amerikos.

HUDSONO ĮDAUBOS KOMPANIJA

(Iš H. Gordon'o Selfridge "The Romance of Commerce")

(Tęsa).

Nepaprasta pagieža, kurią Hudsono Įdaubos Kompanija bu-vo įgyjusi galop metašimėio, ver-ta keleto žodžių įtėmyjimo. Dar vis teklostėjo gadynė Romae-so komercijoje. Pradėdami su-lyginamai iš mažo-ko, šitie pirkliai-avarturistai buvo sav įsigy-ję mažiaus kaip bėgyje 25 metų komenduojančią poziciją tarp di-džiulių prekybos apsiėmimų anos gadynės. Jos vyriausiąjį offisą netik priiminėjo, bet ir pageida-vo didžiausieji karalijos žmonės. Lepino ją Britanijos publika, glamonėjo Dvaras, gėrbė tie sve-timose žemėse, kurie žvelgė pa-vydžiomis akymis į jos augstą ir pasekmingą poziciją. Savybė jos akcijų buvo beveik karališ-koje malonėje. Buvo labai pel-ninga; turėjo čarterį su didesnėmis privilegijomis negu buvo kam-nors duotos pirmiaus ar vė-liaus. Biznio atlikimas labai ža-vėjo avanturistiskas dvases, nėra ten buvo nevien nesuskaitomos rizikos laivokrušių ar pagavimų ant plynų jurių, bet ir dar gali-mesni pavojai išplėtojant naują, ir stebėtiną teritoriją. Ir tikras romano kvapas slugojo ant produktų jos pirkliovimo. Kailiai viliojančiai atsiduodavo tolimo-mis ir beveik neįneimamomis gėrmėmis, ir atnešdavo rankos-na didžiulį Europos damų paly-tėjimą laukinių rausvuodžių iš sauzemio tukstančiais mylių astu. Kiekvienas kailis, Angli-jon parvežtas, atnešdavo kvaps-nį suraus randeny no dulkio. Čion buvo liuosą progą vaidintuvei skraidyti kaip kad skrajaję di-dysis vėjas po begalines prerijas Vakaruose Amerikos.

III.

Vienok nors jaunoji Kompani-ja drąsiai pradėjo siuntinėti savo pažangos laivą per glotnią jurą, debesiai ir audros sukilo metas ar du prieš prasidėjant 18-tajam metašimčiui, kas la-bai nugązdino direktorius. Liud-vikas XIV, Prancūzų karalius, pastumėjo savo imperializmą taip toli, kad 1690 m. keturi jo kaimynai — Vokietija, Hispani-ja, Holandija ir Anglija — susi-dėjo kruvon, priversti jį prie iš-mintingesnio nusistatymo. Po keleto metų sunkaus darbo ir daug kariavimo, Liudvikas prisie-ēmė esąs nugalėtas, bent tiek, kad pasiuntė jiems sątaiką. Anie priėmė jo siulymą, ir paskyrė susitikimą Vilimo III pylyje ne-tolymais Haagos.

Mums terupi čion vieną iš įvairių artikulų, apšnekėtų tame susiejime, kuris pastojó sątaikos dalimi ir turėjo gyvastinę svar-bumą Hudsono Įdaubos Kompani-jai. “Artikulas VII priverčia sugražinti Prancūzų karaliui ir karaliui Didesės Britanijos, visų žemių, salų, tvirtovių ir kolonijų, kurias vienas ar kitas buvo beturis prieš paskelbiant karę 1690 m.” (Bryce's History of the Hudson Bay Company). Nagi ant didesės teritorijos, ati-duotos Hudsono Įdaubos Kompanijai, buvo pretendavusi Fran-cuzija toli prieš tą laikmetį, ir Kompanija išvydo pavojingumą savos pozicijos per vėlai. Jie pa-siuntė stiprią ir įtėkmingą deputaciją Haagon, kuri šitą padarė, bet negana Sądara galiaus pasi-rašytoji buvo tikru smugiu Kompanijai, ir bent penkioliką metų po tos datos reikalai jos nukentėjo labai. Tiek daug teritorijos apling Hudsono Įdaubą sądaroje buvo pretenduojama Prancūzų ir jiems atiduojama, kad 1700 m. Kampanija tegavo net iš savos tvirtovės Fort Albany tiktai 1/5 dalį paprastojo daugumo kailių, o jos metinis (Seka ant 7 pusl.).

(Bus daugiau).

The Lithuanian Weekly
"SANDARA"
 "THE LEAGUE"
 Published Every Thursday at South
 Boston, Mass.
 by the
 LITHUANIAN NATIONAL
 LEAGUE OF AMERICA.
 Editor
 V. J. ŠLIAKYS.
 Advertising rates on application.
 "SANDARA"
 327 E Street, Boston 27, Mass.

Savaitinis laikraštis
"SANDARA"
 Leidžiamas kas Ketvergas
 AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS
 SANDAROS

Metams kainuoja (Amerikoje) \$2.50
" " " " " " Kanadoje \$2.75
" " " " " " (Užsienioje) .. \$3.00
Pavieniai numeris 5c.
Prenumerata turi būti apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo.
Pinigus geriausia siūsti Pašto Money Orderiu, adresuojant:

SANDARA
 327 E Street, Boston 27, Mass.

Entered as Second-Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

apškelbė atvirą kovą Misijai, jie pagarsino boikotą Misijos nariams, "ypač p. Vileišiui ir p. Žadeikiui."

NAUJA KOMPLIKACIJA AMERIKOS LIETUVIŲ VEIKIME.

Kaip pats boikoto straipsnis nurodo, jaunutė Lietuva dabar pergėvenė kritiškiausiąjį momentą savo gimimo valandoje. Ją da tai lengva užtroškinti, o čia godus Lenkas sėda į ant krutinės. Rodos kožnas lietuvis - tėvynainis turėtų ją dabar remti darbu, žodžiu ir skatiku. Visos privatos, smulkmeniškios partijos ginčai turėtų būti atidėti į šalį, kad eina svarbus Lietuvos gyvybės klausimas. Bet ne! — klerikalai pasirenka šį krizės momentą savo tikslams: tesiziniė Lietuva, mums dabar pagabi valanda įgyti to, ko mes nuo seniai trokstame: išėsti bepartįviai pasielgiantis Misijos narius ir jų vieton gauti atvirus klerikalus.

Apžvalga.

BOIKOTAS LIETUVOS MISIJAI.

Nuo seniai rusėjus užslėpta klerikalų neapykanta Lietuvos Misijai dabar susyk vučkaniškai išsiveržė pragariniams dūmais. "Darbininkas" pereitos subatos savo 113 numeryje skelbia viešą boikotą Lietuvos Misijos atstovams, ypatingai-gi p. J. Vileišiui. Ilgame trijų spaltų ilgio straipsnyje, tilpusiame pirmoje vietoje ant pirmo puslapio, po juodžiausiu antgalviu, eina ilga tirada išniekinimų gerbtiniems Lietuvos atstovams pp. Vileišiui ir Žadeikiui. Prikaisiojama, buk jie ešā tik partijų žmonės, atviri priešai krikščionių demokratų, buk jiems rupi tik suverti tautininkų - socialistų blokas, idant tuomi užslopinus jų, klerikalų, biznį, ir t. t. Ant galo išvažiuoja stačiai su boikoto sumanymu: ragina, kad paskolos stotys visai nekviestų į surengtas prakalbas, ne p. Vileišiui, ne p. Žadeikiui, nes ešā, "nebėra garantijos, kad jie tų prakalbų nesunaudos savo partijiniams tikslams."

Nes kaip per stiklą matyti, jog klerikalams rupi gauti partijų klerikaliska Misija. Tokios Misijos Amerika nepriims. Tad kils tik nauji nesutikimai Amerikos lietuvių gyvenime. Nes ar gi visuomenė paves viską mažai klerikalų saujelei, tai besąžiniškai klerikalai, kuri dabartinį Lietuvos sunkų padėjimą nori suvartoti kaipo vėją savo malunui? Ar katalikas, ar laisvamanyš — visi pasipiktis klerikalų dabartinių užmačiais ir neduos, kad "išėstų" dabartinės Misijos narius, kurie savo bešališkumu didžiūną užganėdina, ir kurių taktingumu reikia stebėtis. Klysta klerikalai, jei jie mano galėsią išreikalauti Amerikai vien tik klerikalus atstovus. Prieš jų tokius užmačius užpotestuos netik visos kitos partijos, bet ir patys katalikai. Gera butų, kad pirmieji protestai kiltų iš pačių katalikų — iš tų, kurie visos Lietuvos labą augščiau stato už vienų kunigų labą.

NEPRIGULMYBĖS FONDO KLAUSIMAS.

"Darb." No. 106 daro užmetimus Neprigulmybės Fondui. Koki užmetimai, to nē pats "Darb." negalėtų paaiškinti. Jis matė "Sandaroje" įplaukas ir pats jas pakartojā ir stengiasi kasžin ką Neprigulmybės Fondui prikišti. A. L. T. S. šį rudenį turės seimā ir ten bus nusprešta, kas daryti N. Fondui. Dabar tik bereikalo klerikalai stengiasi dangstyti savo fondo iškrypimus nepamatuotais prikaišiojimais kitieis fondams.

UZGAUTA KLERIKALŲ SKAUDZIAUSIOJI VIETA.

Teko girdėti ne viena Misijos narių prakalba, ir jie niekur neišvedė partijinių reikalų. Visados kalbėjo apie Lietuvos reikalus, ir tai tik tokius, kuriuos privalo ir gali remti visos partijos lygiai. Delko gi tad klerikalai apškelbė boikotą Misijai? Jie tos Misijos narių niekad nemylėjo, — juk jie ne jų partiją atstovauja. Pagal klerikalų numanymā, jei busi "krikščionis - demokratas" ir rėmsi vien tos partijos reikalus, tai busi bepartįvis. Bet kad atvažiavus Misija, susidedanti iš įvairių partijų narių (ten buvo ir vienas kunigas), stengėsi elgties bepartįviai, klerikalams tas basiausiai nepatiko. Prasidėjo visoki gnybčiojimai ir kramščiojimai. Bet vis, nors sukandę dantis, klerikalai kentė, kol Misija neužgavo jų skaudžiausią vietą — kišenių: kol nepareikalavo išduoti atskaitā iš Tautos Fondo pinigų. Čia jų kantrybė truko. Pirmiausia kun. Bučis "Drauge" užkabino Misijos narius: kam jie prisidėjo prie iškilmų, kurias kėlė Chicago lietuviai džiaugdamiesi atgavimu Vilniaus!

PROTESTAI PRIEŠ LENKŲ ISIBRIŪVIMĄ Į LIETUVĄ.

Naujieji lenkų išsibriogimai į Lietuvā dideliai sujudino Amerikos lietuvius. Protestai pasipylė iš visų kraštų. Reikia, kad butų da daugiau tokių protestų ir reikalavimų nuo Suv. Valstijų pripažinimo Lietuvos nepriugulmybės.

PASARGĖLĖS.

Apie "Svečius" iš Lietuvos. "Kariškių žodis" num. 34 iš rugp. 19 d., š. m. skirsnyje "Lietuviai Svetur", rašo: "Pažymėta, jog pastaruojū laiku į Amerikā pradėjo važiuoti daug atskirų asmenų, kurie nesikreipdami į Atstovybę, savarankiškai renka aukų, apgaudinędami žmones ir neduodami niekam jokios atskaitos." O mes, amerikiečiai lietuviai,

žinome, kad iš Lietuvos tų "asmenų" atvažiavo ar atvažiuoja vien tik kunigai, kurie renka aukas neva Lietuvos reikalams. Rinko Maliauskas, Lūkaitis, Siaurusaitis, Mironas, Meškauskas. Gerai yra aukoti savo skatiku, dar sunkiau uždirbtų, savo tėvynei, savo broliams, seserims, tėvams, bet reikia žinoti į kokias rankas aukoti. Ar jus kur nors matėte, girdėjote, kad kunigai šelptų ką nors, ypač vargšus, bėduomenę? Ne! Jie dar tik laukia, kad musų bėduomenė pripildytų jų kišenių.

APIE LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS FONDA.

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo valdyba snaudžia. Neį jūdėjimo, nei paraginimų, nei aukų; dargi nei paaiškinimų kaip išties yra su L. N. F. Pirmiaus dar L. N. F. reikalus gynė p. K. Norkus. Jam išvažiavus Lietuvos — nieko nebegirdėti. O aukų reikia. Ypač dabar ginti Lietuvos Valstybę nuo lenkų ir taipgi selpti Lietuvoje musų partijai artumas istaigas. Neseniai "Vienybė" net keletą kartų rašė, kad L. N. F. likviduotas, bet jį pati paskui išsireiškė, kad negalimas dalykas, L. N. F. įstatai, tai nepaveilija, nes jei laikosi prie L. N. F. penki nariai vistiek pat L. N. F. veikia. Vėliau ir "Darbininkas" rašė, kad L. N. F. aukas deda "nežinomiems dalykams" ir mums, L. N. F. rėmėjams tai žingeidu žinoti, kodėl taip "Darb." susirupinęs. Bet kaip ten nebūtų L. N. F. valdyba turi veikti ir rupintis L. N. F. nors iki Sandaros Seimui, kuris išriš L. N. F. reikalus ir nuspręš jo busimuosius darbus. O dabar turi būti paaiškinta, kaip yra su L. N. F. ir kodėl aukos yra sustojusios į jį plaukti.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS IR DARBAI WASHINGTONĖ.

Amerikos Lietuvių Rymo Kaitikų Kongrese, Waterbury tarp kitko buvo pakeltas gražus sumanymas, butent nuo visų Amerikos lietuvių organizacijų pakviesti atstovai Washington ir eiti įieškoti užtarimo Lietuvos reikaluose prie Prezidento Wilsono. Išgirdę apie tat, jog lenkų kariuomenė veržiasi į Lietuvos teritoriją ir norėdami vėl užgrobti Lietuvos sostinę, grąšino Lietuvai karu, Amerikos lietuviai negalėjo būti ramiais. Amerikos valdzia yra sušelpus Lenkijā ir amunicija ir ginklais ir lietuviai, kaipo Amerikos piliečiai, nebegalėjo pakęsti, idant lenkai tais ginklais gal dar žudytų jų likusius Lietuvoje brolius ir kitus gentis.

Be to Amerikos lietuviams rūpėjo išgauti greičiaus Lietuvos Valstybės pripažinimas, kaipo nepriklausomos valstybės, idant tuomi palengvėtų kisokie jų susinešimai su ta valstybe.

Lietuvos nepriklausomybė — tai rupesnis ir darbas ne vienos kokios nors partijos, bet visų lietuvių. Todėl nuskirton dieną Washington, jau buvo susirinkę viršū šimtā atstovų nuo įvairių Amerikos lietuvių organizacijų ir čia tapo sutverta kaipo ir sąjunga visų šių organizacijų. Iki šiol šio suvažiavimo protokolas dar nėra paskelbtas ir todėl nėra galima pilnai aprašyti vii nuveiktieji darbai. Čion tuo tarpu paduodamos trumpos žinios, kurios dalinai jau buvo paduotos ir angų spaudoj arba šiaip yra žinomos.

Suvažiavimo nariai yra pagaminę tam tikrā memoriją dēlei Lietuvos nepriklausomybės pripažinimo ir drauge dēlei sulaukymo lenkų nuo užpuolimo ant lietuvių tautos. Buvo manoma šis memorialas ypatingai įieikti Prezidentui Wilsonui, bet dēlei nesveikatos ar kitų priežasčių Prezidentas Wilsonas nesutiko priimti by kokios delegacijos. Tuomet buvo prašyta p. Tumulty, kaipo Prezidento sekretoriaus, kad jis deputacijā priimtų jo vardu. Prezidento sekretorius nurodęs, jog Prezidento vardu tegalys priimti tik Valstybės Departamento Sekretorius B. Colby, pas kurį jis ir yra prašęs deputacijos šios audijencijos. Buvo net stačiai lietuviams pasakyta, jog už poros dienų toksai pasimatymas su valstybės sekretorium yra užtikrintas, butent Rugsėjo 17 dieną, 11 v. iš ryto.

Turėdami tokią pasižadėjimą, atstovai buvo atsilankę gremialiai prie Tumulty, kad per jį įiektu tam tikrā memoriją Prezidentui Wilsonui, o pasimatyti su Valstybės Sekretorium B. Colby, kitais suvažiavimo darbas atlikti tapo išrinkta iš penkių narių komisija, butent iš suvažiavimo pirmininko Kun. Vaičūno, Kun. Miluko ir advokatų St. Kodžio, J. Lopatos ir A. Milerio. Be to šiai komisijai buvo pavesta primti iš Lietuvos Atstovybės Amerikoje užsiilikę nuo Egzekutyvio Komiteto Amerikos Lietuvių ir įžymių Amerikos piliečių parašai ant tam tikros peticijos dēlei Lietuvos pripažinimo. Tokių panašų surinkta apie milijoną. Visi šie panašai turėjo būti įiekti Prezidentui Wilsonui, bet dēlei jo nesveikatos iki šiol nebuvo įiekti. Todėl šiai komisijai buvo pavesta išgauti nuo Valstybės Sekretoriaus sutikimas ir dēlei šių parašų įiekti Prezidentui Wilsonui.

Rugsėjo 17 dieną Komisijos nariai prisiminė apie pažadētā jiems prie Valstybės Sekretoriaus audijencijā, tačiau jos gausi.

Ka neovo. Kaipama, jog tūn-ungos steros pasitūpimus, os, kad šios audijencijos metuviams neoutų suteikta. Toder koitūsi-ijos nariai tegaejo pristatyti tik vaistybes sekretoriaus rašunei kaip savo memoriją, taip ir prašymā apie tat, kad ji nori pristatyti minētā milijonā parasų. V. si Komisijos nariai palikę yra toj raštinėj savo adresus ir pareiškę raštu sekretoriui Tumulty, jog pažadėtios audijencijos negavo, išvažinėjo, laukdami atsakymo kaip ant memorialo, taip ir dēlei milijonū parašų įteikimo. Reikia spėti, kad šios komisijos nariai, jeigu negautų pakviety, turės susirinkti ir išnaujo pasirupinti, kaip įiektus nors tā milijonā parašų, koksai darbas liko jai pavestas paties suvažiavimo atlikti. Reikia dar pastebėti, jog suvažiavimo atstovai yra nutarę pasiūsti Steigiamui Seimui per Lietuvos Atstovybę Amerikoje, kablegramā, kursai ir buvo pasiūstas per Užsienio Reikalų Ministerį šioj suvažiavimo priimtoj redakcijoj:

"Užsienio Reikalų Ministeriui: Prašau įiekti sekamā kablegramā Steigiamui Seimui: Amerikos lietuvių federuotų organizacijų atstovai, susirinkę Washington, kad protestuotū prieš ne teisētā lenkų veržimąsi Lietuvos ir prašyti, kad Suvienytų Valstijų Valdzia pripažintū Lietuvos nepriklausomybę, šiuomi siuncia savo širdingiausj pasveikimā Lietuvos Steigiamajam Seimui ir tvirtai prisžadā be jokios atodairos palaikyti Lietuvos Valdzia ir jos atstovus ir linki Seimui kuo geriausios pasėkmės prie tvirtos, teisingos ir galingos Lietuvos ateities sudarymo. Kunigas Vaičiūnas, Kunigas Jonušas, Antanas Mileris, Kunigas Milukas, Stasys Kodis, Kazys Drangelis."

(Pasirašęs) J. Vileišis, Lietuvos Atstovas Amerikoje. Be to buvo norėta pasiūsti kita telegrama Tautos Lygai Paryžiūn, kur ējo derybos dēlei sienų tarp Lenkijos ir Lietuvos, bet susilaikyta jį siūsti, nes gautomis žiniomis tos derybos jau buvo užbaigtos.

Lietuvos Informacijų Biuras.

LIETUVOS PREKYBA IR PRAMONĖ.

Kas vienas iš Lietuvos atvykusis pasakoja apie jos turtus: sveltimaučiai net stebisi jais; iš visur girdisi dideli pasikesinimai prekyboje, finansuose ir didelės progos pramonėje.

Pirkkliai veržte - veržiasi iš aplinkių šalių, kad supirkti javus, girias, vaisius, gyvulius, linus, o lietuviams parduoti savo prekes.

Keliauna tenais ir atgal Amerikos lietuvių bendrovių atstovai ir mezga ryšius.

Aplinkinėse šalyse, o gal ir visuose Europos kraštuose, nesiranda nė tiek parankių prekybai girių, nė valgių, nė gyvulių, nė javų, nė linų, nė kitų prekių, kiek Lietuvoje. Doktorai ir advokatai meta savo profesijas ir griebiasi tai prie prekybos, tai prie finansų, tai prie pramonės. Net musų diplomatai ir politikieriai stveria ką tik kas gali ir pameta Lietuvos valstybės reikalus kitiems, nors valstybė šaukia — kad ji neturi gana gabijų, mokintų ir ištikimų žmonių šalies tvarkimui.

Girdisi, kad vieni keletu tukstančių markių į trejetą mėnesių uždirbo su giriomis milijonus (!); kad šeros bankų, — kurios tik keletas mėnesių atgal prasi-dėjo su keletu tukstančių doliarų — ar vienu milijonu markių, — dabar paliko ant 1200%, — kur viena šerā buvo verta 100 markių, dabar kainuoja 1200; kad "finansistai" padarė milijonus markių ir kad su pinigais gan-

li kas vienas tenais rasti sau "Alaskos Klandike" ar "Pietinės Afrikos deimantines kasyklas!" Sakoma, kad Kaune šioms turtuoliams tarnų ir tarnaičių trupma, kad nespēja ne turtuoliai, nė politikieriai lankyti visus baltus, šokius ir pokilius, kiek jų tenais ruošiama.

Kas laivas, išeinantis iš Amerikos, veža ko gabiausius, mokytesnius ir turtingesnius Amerikos lietuvius. Vieni veža su savim turvus (sako net po \$100, 000), kiti beveik nieko. Vieni tikisi pelnytū milijonus, kiti tik prigėlbėti Lietuvai tvarkoje, jos gyvenimo pradzioje. Važiuoja taipgi amatninkai ir darbininkai, bet, imant proporcionaliai su kitais, ne dideliame skaitliuje. Visgi, visi Amerikos lietuviai sujudo ir jau daugumas mano ar tuojuos ar vėliaus su Lietuvos pasimatyti.

Kaip kam bus tenais labai gerai, — kas turi pinigų; kaip kam taip sau — kas gabus ar moky-tas; o kaip kam — gal darbininkui — reiks ir pavargti, pakol Lietuva neateis į normalj reikalų bėgį. Mat darbininkai da vis neturi gana darbo, ir kasdieniniai visuomenei da vis ne taip gerai sekasi, kaip tulieis "finansitams" ir pirkkliais. Nenorečiau sakyti, kad Lietuvos valdzia rupinasi daugiau finansistų ir pirklių reikalų pakėlimu, nė kaip visuomenės gerove. Manau, kad valdininkams rupi visa Lietuva. Manau, kad vartoja visas savo jegas šalies sutvarkimui, jos nuo kaimyninių priešų apsaugojimui ir žmonių buvio pagerinimui. Jie turi savo rankas pilnas, ir galime tik stebėtis ir džiaugtis, kad jiems taip gerai sekasi, negaunant iš niekur — iš kitų šalių — pagelbos, kaip gavo Lenkai, Czecho - Slovakija, Jugoslavija, Belgija ir net Latvija, Estonija, Vengrija ir Austrija. Vietoje Lietuvai gėlbėti, beveik visos šaljs mėgino jai kenkti, ir, jei kas kiek gėlbėjo, tuomi labai gyryši ir vis kenkė kokiū nors kitokiu budu. Pati Amerika, nors pardavė šiek-tiek savo armijos liekanų Francijoje, ne kartą išreškė, kad Lietuvos nepriklausomybę nepripažįsiosi, ir, savo tokia politika, rodos norėjo Lietuvą prijungti tai prie subankrutėjusios Lenkijos, tai prie betvarkės Rusijos. Iš tų miltų košės nebus! Lietuva llks savitovė ir nepriklausoma. O niekad, niekad nebus Baron Wrangelinė!!

Gal, kada Lietuvos valdininkai nepasiprie apsiginti nuo savo visokiariopų rupestų ir svarbių reikalų atlikimo, tuomi tai laik musų tūli "finansistai" ir pirkkliai "gaudo žuvenes sudrumstam vandenyje" — skubinasi Lietuvos visuomenę apskusti ir savo kišeniis pinigais prikimšti.

Ar gi mes galime sakyti, kad šie "finansistai" ir pirkkliai yra sumanę, gabus ar žinant savo reikalus žmonės? Jie tuomi niekad pirmiaus neužsiēmē ir nuodugnai da šiuos reikalus nesu-pranta, o tik naudojasi Lietuvos dabartiniu padėjimu, arba, kitu žodžiu sakant, jie da ne finansistai, ne pirkkliai, tik oportunistai ar ekonominiai musų tautos prie progos eksploatoriai. — Jei jie butų tikri ir rimti bankieriai ar pirkkliai ir jei jiems rūpētū šalies ir visuomenės gerovė, jie vestų tokius reikalus tik sveiku budu — paimdami sau tinkamā nuošimtį ir rupindamiesi pastatyti, kaip Lietuvos prekybā ir finansus, taip Lietuvos valstybę ant stiprių, sveikų ir nuolatinių kojų.

Da šios bankos ir bendrovės tik ritasi iš savo gimtino lukšto, o jau kaip kurios mėgina naudoti savo įtekamę prekybos ir valdzios suvaržymui, savo reikalų pirmyn pastumimui ir nenormaliui uždarbiui, o ne visuomenės gerovei.

Vienos iš jų jau seniai surinko iš žmonių šimtus — tukstančių doliarų, padarė desimtus tukstančių išlaidų, o labai menkai uždirbo, dėlėi to kad da nesupranta tikrus ir rimtus pirklybos kelius ir pamatus. Pasekminges, nors gerokai uždirbo, siunti nėdamos žmonių giminėms Lietuvos pinigų ir daiktus, imdamos sau nenormaliai didelį uždarbį, arba Lietuvoje — ant vietos — padarė milijonus markių iš visuomenės turto, visgi da jos lig šiai dienai neužmezgė tinkamą pirklybą ir finansinius sątikus su svetimomis šalimis.

Jeį jos nepasiskubįs įleisti savo šaknis tarptautinėje pirklyboje ir finansuose, jų vietinės progos ir dideli uždarbiai vien iš savųjų nueis ant niek.

Mes žinome, kad tos girios, linai ir kitos prekės, kuriomis šie spekuliantai mėgina prisikrauti savo kišenių pinigais, priguli Lietuvos valstybei — mūsų visuomenei, mūsų darbininkams ir ukininkams, ir kad tik ta visuomenė turi taip didelius nuostolius kaip spekuliantai turi didelius ir nenormalius uždarbius. Bet ar ilgai tokia pirklyba gali tęstis?

Taigi, tokios ligos mūsų naujai susitvėrusioje ir turinčioje visokių pavojus tautoje, nėra sveikos nė tiems spekuliantams, nė valstybei, nė visuomenei.

Žingeidu žinoti, kaip ilgai Lietuvos valdžia duos progą taip nesveikoms visam tautos kunui spekuliacijoms. Ar-gi reikia mūsų taip demokratinėi tautai turėti nenormaliai dideli turtuoliai? Nors jų dar nėra daug, bet iš kur jie išdygo? Ne visoms bendrovėms sekasi, bet kaip kam pasiseka gana per daug uždirbti — ne iš svetimųjų.

Manau, Lietuvos valstybė atras gyduokles ir jiems, ir į laiką suras kelius pagalbėti visuomenei.

Vincas F. Jankauskas.

L. G. D.

Kraujas tavo brolio liejasi, o tu Amerikos lietuvy, kokią pagalbą suteiki palengvinimui kančios savo brolio sužeisto karės lauke?

Lietuvos Raudonasis Kryžius reikalauja pinigų, o tu vis tebe lauki geresnės progos ir kaip ilgai tos progos lauksi?

Gerbiami Skyriai L. G. D. šaukit extra susirinkimus ir išrinkę kolektoarius siųskit po stubas pakolektuoti ir pinigus nevilkinant tuojaus prisiųskit Centran L. G. D.

Dr. L. Graičunas.

Sekretorius.

ŠIS LAISKAS TAPO PRISIŪS-TAS KUOPŲ RASTI-NINKŲ L. G. D.

Narių Rėmėjų Užduotis.

Nei mažiausios abejonės nėra, kad L. G. D. Skyriai turi parinkę darbščiausias ir šviesiausias narius valdybosna. Nes \$10,000.00 Kalėdinės Lietuvos Raudon. Kryž rankos mostelėjimu, tapo sudėta.

Todel nėra reikalo aiškinti ir nurodinti priedermes skyrių valdyboms šiame naujame Vajui \$100,000.00 Lietuvos Raud. Kryžiui.

ŠIUOMI MELDŽIASI DOMOS GERBIAMŲ SKYRIŲ: Mes lietuviai, Amerikos piliečiai, šį syk kreipiamės stačiai prie vietos svetimąčių, nes mes lygiai esam aukavę netik puikiausius savo tautos žiedus, kada šioji šalis privesta buvo kariauti, bet ir savo turta — prikdam šios šalies Bonus, aukaudami Amerikos Raud. Kryžiui. Dar daugiau, mes kantriai, nesiskųdami nešame sunkenybes uždėtas ant mūsų per šią šalį. —

Todel mes turime pilną teisę reikalauti nuo šios šalies piliečių užtarimo ir pašelpos mūsų badaujančiai motinai - Lietuvai, kuri mus užauklėjo.

Tuo tikslu tapo atsausdintas laiškas anglų kalboje ir Jums Gerbiamieji nariai ir rėmėjai su šiuo laišku yra siunčiama.

Gavę šį laišką — asmeniškai nuneskite pas įžymiausius svetimąčius ir perduokite, lygiai kreipkitės į anglų laikraštį, prašydami paramos. Neapleiskit neivienos bažnyčios — ypač protestonų. Landžiokite visur ir pas visus, nepamirškite vietos Chamber of Commerce ir kitų visokiariopos rūšies svetimąčių įstaigų - Bankų, Krautuvių, Klubių, Draugijų ir t. t.

Daugumas iš Jusų priguli prie darbininkų unijos, tai žiurėkite, kad Jusų Local'is gautų šį laišką.

Užpilkim visą Ameriką šiais laiškais.

Su tikra pagarba,

Dr. A. L. Graičunas, rašt.,
3310 So. Hasted St.

PITTSBURGH, PA.

Mėnesinis susirinkimas Sandaros 36-tos kuopos bus nedėlios vakare, spalio-Oct. 10-tą, L. M. D. name, 7:30 val. vakare.

Visi nariai malonėkite atsilankyti, nes yra daug reikalų, kuriuos turime aptarti. Taipat ir Tėvynės Mylėtojų kuopa čia gyvavo pirmiausiai, ir man rodos, kad daugiausia sandariečių ir čia priklauso, taigi T. M. D. nariai malonėkite susirinkti ir pasistengkim vėl atgaivinti kuopą ir pradėti veikti.

T. M. D. narys ir Sandaros 36-tos kuopos fin, rašt.,

Juozas Virbickas.

KOSTIUMŲ BALIUS!

Rengia Moterų Šv. Katrinos Draugija.

SPALIO - OCT. 12 D. 1920 M. LIETUVIŲ SVETAINĖJ, Prie St. Johns g., Norwood, Mass. Pradžia 5-tą val. po pietų.

Kviečiame visus, ypatingai jaunuomenę dalyvauti mūsų Kostiuminiam Baliuje, kokių ne tankiai buna pas mus. Visus sirdingai kviečiame, Rengėjos.

NAUJAUSI RASTAI.

"Svetimoje Padangėj Pasaulio Verpetuose".

Naujausias ir dailiausias literatūros veikalas, susidedantis iš 200 pusl. ir 200 skirtingų eilių.

Knygos formatas 7 X 10 colių, šešiuose skyriuose; geriausia popiera, papuošta su daugeliu gražių paveikslų.

Kiekvienos eilės šito veikalas atskleidžia jaunimui daug tinkamų ir įvairių dalykų. Šioje knygoje yra pajudinama viskas iš liaudies gyvenimo; čia nėbus aplentkas nei vargšas, nei turtuolis, nei godus, nei širdingas, nei senas, nei jaunas ir tt. Todel šis vei-

kalas yra butinai reikalingas įsigyti kiekvienam.

Veikalas jau greit bus atspausdintas. Siųskite užsakymus ir \$2.00, o netrukus gausite puikiausią knygą, kurios svetimoje padangėje dar nematėte.

Reikalaujant ir siunčiant užsakymus kreipkitės prie autoriaus:

A. J. JOKUBAITIS,
327 E Street Boston 27, Mass.

KURSAS NUPUOLĖ

1000 AUKSINŲ \$22.50.

Tai geriausia dabar siūsti pinigų į Lietuvą. Pasai grįžimui Lietuvon, Laivakortės stačiai į Liepoją \$145.00. Padarymas visokių dokumentų. Rašydami pridėkite 2c. stampa. Pinigus siųskite per Money Order.

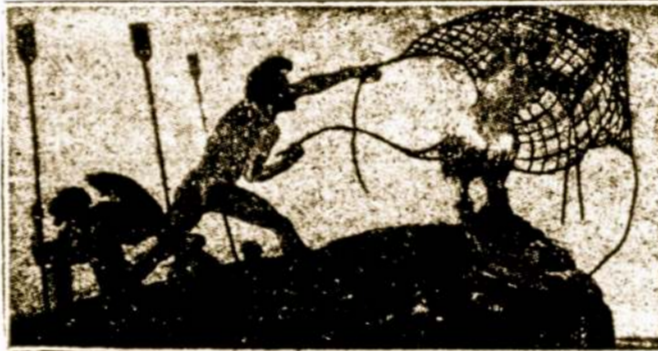
P. MIKOLAINIS,
53 Hudson Ave., Brooklyn, N. Y.

ARTISTIŠKOS POZOS

gyvų modelių — pozavusių asmeniškai, drapiuotų ir nedrapiruotų, šeši puikūs sepa spausdiniai didumo 7X9 colius ant 11X14 užpakalinės popieros, gatavi dėimui į rėmus, apmokėtai pristatomi už \$5.00, 3 spausdiniai už \$2.50, pavieniai po \$1.25. Lakštelių katalogas su sumažintais spausdiniais už 30c. pinigais ar paštos ženkliais bus priskaityta prie pirmo orderio sepijos spausdinii.

CONSOLIDATED MFG. CO., Dept. C, 32 Union Sq., NEW YORK, CITY.

SEBBERNIŲ NUMERIS

Sekantis "Meilės ir Šeimynos" numeris bus senbernių numeris. Bus daug padidintas. Jame tilps navatniausių straipsnių apie senbernius, jų vargus ir linksmybes; apie ženybinių gyvenimą, jo kartumą ir saldumą. Tilps Dr. Karaliaus keli straipsniai apie senbernių visokius visų galų suirimus — nesveikumus. Tilps labai gerų eilių Jovaro, Dausų Aro ir Aromato. O jau puikiausių juokų ir artistiškių paveikslų, tai tilps galybių galybės. Ir šitas puikiausias ir didžiausias "Meilės ir Šeimynos" numeris parsiduos tikait 20c. kopija. Kiekvienas privalo šita numerį įsigyti. Siųskite 20c. iškalno, nes paskui gali pritrūkti ir negausite. Kas norite turėti "Meilės ir Šeimyną" ant viso meto, siųskite \$2.00; gausite netik šita puikų laikraštį per visą metą, bet ir dovanų 2 artistiškių paveikslų knygas, vertės \$2.00. Adresuokite:

"MEILĖ IR ŠEIMYNA",
2023 St. Paul Ave., Chicago, Ill.

Biznieriai, Garsinkites "Sandaroje"

PASIDARYK ŠALTĄ KAMBARĮ SMAGIU.

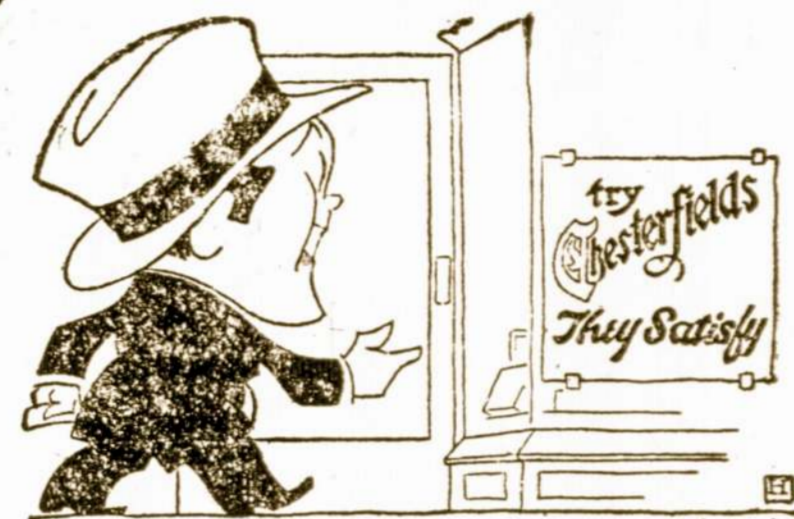
Perfection pečius kerosinu šildomas, prašalys rudenio vėsumą iš kambario; jis yra labai parankus, lengva pernešti kur tik nori, t. y. lengva pripilti, ir išvalyti. Taipgi išrodo gana gražiai bile kur pastačius, išdega tikait vienas galionas Secony kerosino, per aštuonias valandas.

Isigyk Perfection šildytoją tuojaus, o turėsi smagumą visą laiką rudenį, per žiemą, ir pavasarį.

Geresniam rezultatui vartok Secony kerosiną.

PERFECTION
Oil Heaters

STANDARD OIL CO. OF NEW YORK

Dabar kaip-tik Laikas!

Nelauk nė minutos, jeigu jieš-kai tikrai gerų cigarečių.

Užeik į artimiausią stotį arba krautuve, ir nusipirk pakutį Chesterfield cigarečių. Pats patirsi, "kaip Jie užganėdina."

Viskas priguli nuo to, kaip sumaišyti tabakai, ir šita mišinį niekas negali duplikuoti.

Tik geriausias rūšies Turkiški ir Amerikoniški tabakai vartojami Chesterfield cigaretam.

Dvidešimtis cigarečių pakutį, specialiai drėgnai, gražiai supakuota.

Ligarette and Tobacco Co.

Chesterfield
CIGARETTES
They Satisfy

KARDAS

Laisvamųjų mėnesinis laikraštis — žurnalas. Su daugybe gražių paveikslų ir žingeidžių pasiskaitymų. Apart moksliskių raštų ir dailiosios literatūros taipgi į kiekvieną Kardo numerį kunigas Bimba pasako pamokslą apie viso pasaulio nuotikius.

"Kardo" prenumerata metams \$2.50
"Kardo" pr. Lietuvoje bei užrubežij \$3.00
"Kardo" pavienis numeris 25c.

Kas nori gauti vieną "Kardo" numerį del pažiuros — meldžias prisiųsti 25 centus — inivinio popieron ir indėje konvertan. "Kardas", dykai del pažiuros nėra siunčiamas. Visi laisvų idėjų lietuviai yra kviečiami užrašyti "Karda" vieninteli Lietuvos Laisvamųjų žurnala Amerikoje. Užrašyk "Karda" savo gentims bei pažįstamiems Lietuvoje, nes tuomi pagalbėsite Lietuvos žmonėms naikint kunigų įtekme miniose.

Pinigus siųskit "Kardo" antrašu.

3 SVARBIOUS "KARDO" KNYGOS "TIKĖJIMŲ ISTORIJA".

Šita garsia knyga parašė prof. P. D. Chantelpe de la Sausaye. Yra tai milžiniškas veikalas sudaras net 1086 puslapius. Knyga yra papuošta daugybe paveikslų visokių tikėjimų dievų, dievaikių, relijkvių, šventenybių, šventųjų, bažnyčių, šventnamų ir tt.

Šioje knygoje skaitytojas ras pilną apžvalgą visų tautų tikėjimų — religijų, jų pradžia, augima, vystimąsi, puolimą ir platinimąsi — pradedant nuo seniausių amžių, baigant dabartiniais laikais. Čia aprašomi visi tikėjimai, tikslai, apėigos, jų dievai, jų supratimai apie dangų, pragarą, sielos nemirtingumą ir tt. Knyga yra didelio formato, puikiais aparais — aukso titulas ant nugaros.

Knygos "Tikėjimų Istorijos" kaina \$7.00.

Pinigus siųskit "Kardo" antrašu.

Kliostorius ir Jezuitai arba Barbara Ubyka.

Vienas iš žingeidžiausių romanų lietuvų kalboje. Tikras nuotikis iš Barbaros Ubykos gyvenimo Karmelitu kliostorių, Krakuvoje. Lietuvos kalbon išguldė Dr. A. Karalius. Šitos knygos kaina tik \$1.00.

Pinigus siųskit "Kardo" antrašu. 16 KRISTŲ

Svarbi knyga kurioj aprašoma apie įvairių tautų Kristus—Kristina, Thulis, Crite, Heus, Thammuz, Indra ir tt. Taipgi, šioje knygoj randasi sąrašas 27 garsiausių Biblijų. Ir, apie 16 panelių švenčiausių. Šitai knygai medžiaga imta iš Encyclopedia Britanica ir knygos Nature.

Sutaisė T. J. Kučinskis, B. S. Šitos knygos kaina tik 50 centų.

Pinigus siųskit "Kardo" antrašu. Pasarga: Kas užrašys visas 3 virš paminėtas knygas ir laikraštį, "Karda", tam nuleidžiama už \$10.

Pinigus meldžiam siųsti sekantiu antrašu:

KARDAS
1443 N. Paulina St. Chicago, Ill. Dept. 4

Lietuviai Amerikoje

AMSTERDAM, N. Y.
Prakalbos L. L. P. Bonų
Reikale.

Lietavos Laisvės Paskolos Komitetas, veikdamas kiek galėdamas, yra išpardavęs nusikaltus kvotos savo beveik tik pusę — \$32,000.00.

Rugsėjo 17 d. buvo surengtos prakalbos nuo Misijos pasiūstam kalbėtojai gerb. V. k. Račkauskui. Ant prakalbų neperdaug žmonių buvo atėję, bet visi buvo patenkinti jo prakalba, nes p. Račkauskas aiškiai ir nuosekliai aiškino publikai apie Lietuvos padėtį ir sumaninę Lietuvos tvarkymą ir didį Lietuvos žmonių pasišventimą už Lietuvos nepriklausomybę.

Klausanties prakalbos, rodos kiekvienas lietuvis turėtų pirkti L. L. P. Boną. Vienok randa si nepadidėjusios žmonių, kurie neperka bonų. Pradedant užrašinėti, neturintieji gėdinosi atsakyti, bėgo iš svetainės; kiti žinodami, kad prakalbos rengiamos Paskolos Komiteto, nenorėjo nei ateiti į prakalbas, nes gali juos prašyti, kad pirktų bonų. Ir tokių nemažai yra pas mus, kurie kalba, kad kaip viskas bus gerai Lietuvoje, tai ir jie grįš į Lietuvą, bet prisidėti prie Lietuvos atstatymo nenori, tik nori kitų nuveiktai darbais naudotis. Teisingai sako p. Račkauskas, kad tokius neskaityti nei už lietuvių, su tokiais nedraugauti, nes tokie nėra Lietuvos Laisvės šalininkai.

Kalbėtojas patarė, kad agitavimui už paskolą kvieisti mūsų lietuvaiteis - moteris ir merginas — nes jeigu joms Lietuvoje duodamos yra lygios tiesos su vyrais, tai turi ir jos dirbti tą taip prakalbų darbą.

Mūsų kolonijoje yra gana gabių lietuvaicių, kurios nemažai pasidarbavę kituose prakalbinuose darbuose, galėtų su geresnėmis už vyrų pasekmėmis ir čia pasidarbuoti.

Nesyki tekto patėmyti, kad kuomet mus lietuvaiteis prašo tokių akmenširdžių vyrų prisidėti prie prakalbų darbo, jos ir pripažau. Tad, brangios sesutės! Jus, kurios branginate Lietuvos nepriklausomybę, padėkite priekit tuos, kurie dar vis nepabunda iš letarginio miego. Kelkite juos ir duokite jiems suprasti, kaip reikia branginti savo tėvynę. Kitaip nevertėtų joms nieko bendro turėti su atšalusiais nuo savo tėvynės.

Paukstelis.

LAWRENCE, MASS.

Grazi Auka Lietuvos Reikalams.

Mūsų mieste nuo 1914 m. pabaigos, kad Europoje ir mūsų šalėje Lietuvoje užvirė didisai pasaulio karas, buvo susitvėręs Draugijų komitetas Lietuva gelbėti. Ir nuo to laiko buvo nemaža aukų išsiūsta į Lietuvą į Rusiją Lietuvos patėgėjams, etc. Dabar kasoje buvo pasilikę 740 dol. ir komitetas paskutinius išsiuntė vardu Stepono Kairo per Lietuvos Steigiamąjį Seimą Lietuvos našlaičiams ir kitokiems reikalams, viso 45,500 auksinų. Išsiūsta per Sekio, Urbšos ir Ko. banką tiesiai į Kauną.

Lawrenciškiai lietuviai pataria ir kitų kolonijų lietuviams, jų draugijoms ir įvairiems fondams, kad kuogreičiausia pasisūstų visus pinigus į Lietuvą, nes dabar ten pinigų daugiausia reikia, o ypač Vilniečiams, kur lenkai, o vėliaus rusai viską iščiulpė.

Pasekite lawrenciškį pavyzdį ir kur tik yra surinkta aukų Lietuvos reikalams — išsiūskite.

Embė.

DETROIT, MICH.

Demonstracija ir Prakalbos.

19-ta diena rugsėjo, tai diena iš labiausiai pažymėtinų Detroito lietuvių istorijoje. Tą dieną apie 3000 lietuvių parodavo Detroito gatvėmis reikšdami protestą prieš lenkų besiveržimą Lietuvos teritorijon. Po parodai, didžiulėje Harmonie salėje buvo prakalbos.

Kaip tik paaiškėjo, kad imperalistinė lenkų kariuomenė vėl pradėjo pulti Lietuvą, tai čia 7 d. rugs. tapo suauktas masinis susirinkimas, kuriame tapo nutarta rengti protesto demonstraciją ir prakalbas ant 19 d. rugs., kad parodžius Amerikos piliėciams, jogei mes, amerikiečiai lietuviai, griežtai stojame už savo tautos teises; už Lietuvos nepri gulmybę. Ir tokiu trumpu laiku komitetas įstengė surengti tokią pavyzdingą parodą, kad kaip sakoma, nustebinusi visą Detroitą.

19 d. rugs., 30-čią val. po pietų apie 3000 lietuvių susirinko į nurodytą vietą (parką), iš kur paroda turėjo prasidėti. Čia susitvarkius pradėjo eiti didžiajį miesto gatvę svetainės link. Priešakyje parodos ėjo apie 150 lietuvių ex-kareivių uniformose, nešdami Amerikos ir Lietuvos vėliavas. Taipgi nešta didelę iškaba su parašu: "Mes protestuojame prieš lenkų besiveržimą Lietuvos teritorijon" ir "mes reikalaujame pripažinimo Lietuvos nepri gulmybės." Toliaus sekė apie 80 vaikučių, apsirendžiusių spalvomis, kurie sudarė Amerikos vėliavą. Lietuvaiteis tautinuose parėduose. Vėl apie 80 mažų mergaičių, taipgi apsirendžiusių spalvomis, kurios sudarė Lietuvos vėliavą. Apie 100 mažų vaikučių paprastomis drapanomis. Lietuvos Dukterų draugija baltai apsirendžiusios ir spalvuotomis parodinėmis kepurėmis. Taip pat ir sąjungietės, kurios sudarė antrą moterų diviziją. Ant pabaigos ėjo įvairios draugijos ir organizacijų kuopos. Kiekvienos draugijos priešakyje nešta apie 22 iškabos "banners" su įvairiais parašais. Dauguma tų parašų buvo prieš lenkų brutaliskumą.

Dar reikia pažimėti, kad šioje parodoje dalyvavo ir ukrainiečiai, bet jų daugiau nebuvo, kaip 100 ypatų. Jie ėjo paskui lietuvius su savo tautinėmis žymėmis.

Apie 5 valandą parodininkai suėjo į Harmonie salę, kur buvo prakalbos. Specialiai miesto majoro atsiūstas pilietis amerikonas James Lee pasveikino Detroito lietuvius ir širdingai linkėjo geriausių pasekmių lietuviams jų kovoje už Lietuvos nepri gulmybę. Taipgi patarė amerikiečiams lietuviams reikalauti S. V. valdžios pripažinti Lietuvos nepri gulmybę.

Gerb. J. I. Bagdžianas iš Chicago kalbėjo angliškai ir lietuviškai. Jis savo puikioj iškalboj apipasakojo, kaip Lietuva kovoja už savo teises, už nepri gulmybę, ir kad mes visi grįšime į laisvą ir nepri gulmingą Lietuvą. Jo kalba taip klausytojams patiko, kad visa svetainė užėmė nuo delnų plojimo.

Taipgi p. J. Karosas iš New Yorko savo karštoje kalboje gerinai davė vėjo lenkams už jų lindimą Lietuvon. Dar porą ukrainiečių kalbėjo už Ukrainos nepri gulmybę ir gyrė lietuvius už jų narsumą.

Tapo vienbalsiai priimta rezoliucija, reikalaujančia, kad S. V. pripažinti Lietuvos nepri gulmybę. Taigi iš šių iškilmų gauta įspudis, kad detroitiečiai nėra

kokie "molio motiejai", bet jautrūs savo tėvynės reikaluose.

Tačiau, nors šios iškilmės labai puikiai nusisekė, venok turėta ir nesmagumo. Mat čia lenkai savo purvinus nagus prikišio: jie, negalėdami šių iškilmų sutrukdyti, nors "apėjo" amerikonių spaudą. Vieni dienraščiai visai žinių netalpino apie šias iškilmes; o kiti rašydami tyčia taip sumaišė, kad visas lietuvių nuopelnas atiduota ukrainiečiams, nors buvo gerai painformuota. Bet kitą dieną šią "klaidą" šiaip-taip atitaisė.

K. Snuolis.

WORCESTER, MASS.

L. D. D. Drg. Aušrelės Veikimo.

L. D. D. Drg. "Aušrelės" buvo mėnesinis susirinkimas 23-čią rugs., 8-tą valandą vak., savo kambaryje, 45 Millbury St. Susirinkimas buvo, taip sakant, gyvas, tapo nutarta keletas svarbių dalykų. Iš svarbiausių nutarimų, buvo sekanti: kad ši žiemės sezoną būtų perstatyta keletas sceniškų veikalų. Kadangi "Aušrelės" choras per pastaruosius du metu daugiausia parodė pasišventimo dainose ir muzikoje, tad šiuos metus aušreliečiai mano pajudinti, ir supažindinti vietos lietuvių visuomenę su teatro, dailės šaka. Tiesa, "Aušrelės" choras pereinaiš dviem metais gerai pasizymėjo scenoje, perstatydamas keletą operėčių; bet šiuos metus žada pastatyti dramatiškų ir komedijos veikalų. Na, šale to bus ir dainų, nes choras pradžioje spalio mėnesio pradės mokintis. Taipgi nutarta parengti šeiminiską balių (vakarienę) pradžioje spalio mėnesio. Nutarta parengti prolekcijų ir paskaitų visa eilę "Aušrelės" kambaryje, ypač nedėdienių vakarais. Tadgi linkama, ir malonu žiūrėti į ši jaunimo būrelį. Taipgi yra gera proga merginoms ir vaikiniams, kurie dar nepriklauso jokį prakilnių, ideališkų draugijų, ypač, prie dailės, dramos, muzikos ir chorų, prisidėti prie šios garbingos, prakilnios draugijos "Aušrelės". Na, priklausymas prie šios draugijos, ypač, prie dailės, nauda labai didelė, nes čia daug gali išmokti — susipažinti su prakilniomis idėjomis ir organizatyvišku jaunimo veikimu. Taipgi, dalyvaudami su prakilniu, inteligentišku jaunimu, lengvai galima bus išmokti ir praprasti prie mandagesnio apsiėjimo. Patartina prisirašyti nes visiems, ypač merginoms, yra gera proga prigulėti, kad mažą mokesį merginos moka. Priklausydamos galės dalyvauti lošimuose ir chore.

14-ta spalio, 7:30 val. vakare "Aušrelės" Teatralis ratelis loš puikią tragišką dramą, "Brol-Zudžiai". Lošimas bus "Lietuvių svetainėje, prie Endicott g-vės. Patartina nusipirkti tikietai iš kalno, nes vėliaus gali pritrukti. "Meškutis."

THOMPSONVILLE, CONN.

Aukos Kariuomenei.

Rugsėjo 19 d. mūsų kolonijos lietuviai surengė visuotinį pikniką Lietuvos kariuomenės naudai. Visi išvieno veikė, kiek tik galėdami, be skirtumo partijų, kad tik daugiau patraukti publikos į pikniką. Garbė Thompsonville lietuviams už tokią vienybę darbe dėl mus jaunoulių, kurie gyvastį deda už liuosybę mūsų močiučės Lietuvos ir mums žada geresnę ateitį. Mes, amerikiečiai, prisidėkime nors su darbu ir aukomis mes jaunutei kariuomenei. Sukruskim broliai ir sesutės, pajudinkime žemę! Ir pajudinom su \$223.00, surinktais per pikniką, Pinigus pasiuntuos Misijai, kad pasiūstų Steigiamam Lietuvos Seimui, o Seimas perduotų Lietuvos kariuomenei. Butų malonu matyti, kad ir kitos kolonijos, sektų mus

kolonijos pavyzdį ir prisidėtų su tokioms aukoms.

Neprošalį bus paminėti, kad mus kolonija visai maža, bet pušėtinau surinko aukų. O kad sukrustų didelės kolonijos su panašių darbu, tai ne šimtai, bet tūkstančiai pasipiltų aukoms Lietuvos narsiai kariuomenei, kuri pamačius, kad Amerikos lietuviai prisideda su aukomis, dar narsiau pradės kariauti su Lietuvos priešais - užpuolikais lenkais. Širdingai tariame ačiu visiems, kurie veikė ir atsilankė į pikniką, už parėmimą Lietuvos kariuomenei.

Visuotino Pikniko Rengėjai.

NAUGATUCK, CONN.

Iš Lietuvių Judėjimo Musų Kolonijoje.

Rugsėjo 26 d. buvo surengtos prakalbos gerbiagam musų Dr. J. Šliupui, kurs lankydamiš po visas lietuvių apgyventas kolonijas, taipogi atsilankė pas mus tais pačiais tikslais, kaip visiems žinoma, su Lietuvos Garlaivių bendrovės reikalais. Prisirinko pilna svetainė, kad nebebuvo nė kur atsistėti. Pasirodžius musų gerbiagam Dr. J. Šliupui, tuo visi ėmė ploti rankomis. Potam mažų mergaičių choras po vadovyste gerbiamos Agotos Jančiuvienės sudainavo Amerikos himną, "Lietuva Tėvynė Musų" ir da keletą dainėlių, kuo visa publika buvo labai užganėdinta. Mums labai malonu išgirsti tokių mažų mergaičių balseliai.

Po dainų gerbiagam Dr. J. Šliupas savo prakalboje nupiešė Lietuvos ekonominį padėjimą. Pertraukoje buvo renkamos aukos Vilniaus Universitetui. Vardai tų, kurie po vieną doliarį aukavo: K. Dudonis, J. Sonda, J. Pocevičius, A. Mordusienė, J. Matulionis, J. Braskus, M. Petraitis, A. Sonda, J. Žurinskas, J. Digris, F. Vilkas, J. Domeika — viso surinkta po doliarį \$12.00, smulkių — \$20.15, viso labo surinkta \$32.15. Širdingai ačiu aukotojams.

Antru atėjuo Dr. J. Šliupas kalbėjo apie Lietuvos Garlaivių bendrovę. Akcijų buvo parduota už du tūkstančių penkis šimtus dol., tai galima tas vakaras paskaityt pasekmingu. Kviečiu visus lietuvius prie to brangaus darbo — steigimo lietuviško laivyno. Kaip malonu bus kada matysime savo trispalvę vėliavą ant jurių plevēsuojant.

Sandarietis.

LAWRENCE, MASS.

Skaitydami laikraščius ir privatiškus laiškus iš Lietuvos dažinome apie kentančius ir vargstančius našlaičius, kurių gyvenimą yra keli tūkstančiai, bet rodos, mažai kas jais rupinasi. Ypatinai mes, amerikiečiai, mažai atkreipiame atydos į tuos busiančius mūsų tėvynės veikėjus. Tad atsikvošėję paduokim jiems savo ranką pasižurėję į lawrenciškį pavyzdį.

Turėdami mes čia vietinį Fondą nuo pradžios Europos karės nuolat gelbėjome be skirtumo visus vargstančius musų brolius ir seseris lietuvius. Bet da iki šių dienų da mus kasoj buvo pasilikusių pinigų — \$740.00., kuriuos 25 d. rugsėjo pasiuntėme per J. J. Urbšą & Co. — \$45,500 auksinų — šiuo antrašu: "Lietuvos Steigiamam Seimui," Vilnius, S. Kairo vardu. Informaciją gavome nuo Lietuvos Misijos atstovo g. Jono Vileišio. Prie to mes parašėme laišką, kad šios aukos būtų skiriamos vien tik našlaičiams.

Pirmininkas J. Žukauskas, rašt. J. Jurkevičius, finansų rašt. A. Zinkievičius, kasinierius A. Rameikis, k. apekunas M. Akstinas.

NEW HAVEN, CONN.

Suvažiavimas.

New Haven, Conn. rugsėjo 26 d. buvo didelis masinis suvažiavimas L. M. S. kuopų atstovų, gatvėje Grand Ave. 485. Tas masinis suvažiavimas tuom tikslu įvyko, kad sutvėrus apskritį Conn. valstijoje. Atidarius susirinkimą, pirmiausia buvo renkama valdyba tvarkos vedimui. Į valdybą įėjo: J. Mikalauskas, iš New Britain pirmirinkas, J. Ragickas pagelbininkas, J. Jurgelaitis, iš Waterbury, Conn. raštininkas, J. Bosas pagelbininkas. Per visą susirinkimą svarstimuose labai buvo puiki tvarka, didelis pasišventimas prie darbo tėvynės labui. Ir buvo matyti didžiausias entuziazmas pas kiekvieną dalyvavusį. Tad prie darbo visi amerikiečiai lietuviai! Šalin visos partijos, šalin vaidai, nes jau dabar laikas gelbėti tėvynę, kada ten Lietuvos priešai, kaip viltikai kaukianti suka apie rubežius! Dabar jau laikas stoti į tėvynės Lietuvos eiles, kaip tikrų sunų, ir gelbėti ją kaip galint. Mes laimėsime, ko trokštame, jei tik busim organizuoti.

Komisija:

Juoz. Jurgelaitis,
Juozis Bosas.

NORWOOD, MASS.

Kas Link Lietuvos Vėliuko Išmetimo.

Tulas Sandarietis "Sandaros" 34 numerije labai tamsiais ruožais nupiešė Socialistų Namo Bendrovės narių didžiumą, kurie nedaleido name ant sienos kaboti visą laiką Lietuvos vėliukui, sandariečių užkabintam. Užtai p-as S. namo narių didžiuma išvadino tuščiagalviais, iš proto einančiais, kudikiais ir kitokiais.

Man regis, kad p-ui S., kaip tikram demokratui, nebutų ko perdaug dėl to kerštauti ant didžiumos namo narių, nes didžiūmai visuomet reikia pasiduoti. (Ne-ne visada, nes mažumos taipgi turi savo teises. Red.) Da labiau p. S. nepritiktų durnytis, nes sulyg savęs visi išmano, ir jeigu didžiuma to namo narių vėliuką prašalino, tai jie turi ir tam tikrus išvedimus, del ko prašalino. Neteisybę p. S. rašo, buk tai vieni vietos sandariečiai rėmė tą namą. Faktas yra, kad del tokio musų sandariečių to namo rėmimo namo negalėtų buti, ir dėlei Liet. vėliuko nukabinimo nereikėtų skųstis ir plustis.

Perdaug butų vienos rankos pirštų skaitlinių, kiek sandariečių priguli viršminto namo bendrovėje. Tiesa, įmokėjusių po 3 ar 5 dol. į to namo bendrovę yra keletas, bet jeigu p. S. mėgsta kitiems primesti neišmanymą, tai ar išmintinga gi manyti p-nui S., kad įmokant tiktai 5 dol. galimas tokio mano užlaikymas? O čia sandariečiai kaip tiktai tokiomis yra: jie laikydamiš pinigų kišeniuose, nori buti namo dalininkais ir da net turėti extra privilegijas.

Pas S. giriasi, buk vietos sandariečių 33 kp. savo pareigimais remianti tą namą, bet mes, vietos lietuviai, apie tokį viešai sandariečių čia veikimą tiktai pirmusyk išgirstame. O gal esame pamiršę, tai ar negalėtų p. S. prirodyti bent keletą tokių pareigimų? O gal rasi p. S. žino ir tokį pareigimą, kuris bus namo palaikimui? Jei sandariečiai ir kitoki tautininkai tą namą būtų finansiška ir morališka rėmę, tai nebutų įvykę nė to namo dr-jos vardo permainyvo ir niekas nebutų drįsęs kad ir tą vėliuką dabar prašalinti. Dabargi sandariečiams esant to namo tiktai burdingieriams, negalima ko daug ir norėti: pozicijas reikia patiems užkovoti.

Da reikia pažimėti, kad Soc. Namo bendrovės didžiuma ne užgynė sandariečiams savo pa-

rengimuose parodyti su Liet. vėliukais, nes yra pareikšta, kad sandariečiai savo parengimuose gali susinėti vėliavų, kiek tiktai jiems patinka, tiktai nepalinkti, kad tasai vėliukas nuolatos svetainėj kabotų. O nepavelinta delto, kad sandariečiai, kurie tą vėliuką norėjo pakabinti name, to namo bendrovės didžiumos narių supratimu sandariečiai per menkai atsižymėjo del namo palaikymo, kad leisti jiems ten šeiminkauti. Atmetimas Liet. vėliuko yra ne kas kitas, kaip tiktai bausmė sandariečiams už namo nerėmimą. Jei bendrovės nariai supras reikalingu, tai jie patys įsteigs lietuvišką vėliuką ir be sandariečių malonių.

Vandan bešališkumo "Sandaros" Redakcija teiks išdėti šį išvedimą ištisai — lai dalykas išsiaiškina. Didžiūmetis.

HERKIMER, N. Y.

Protestas.

Nors per vėlai. Geriau vėliav, negu niekad! "Darbininko" No. 83 atrandame straipsnelį, aprašantį šios kolonijos iškilmes liepos 5 d., 1920. Pasirašęs: Vargdienis ištikro nupiešė iškilnių programą, viską teisingai aprašė, tik ant pabaigos ką yra parašęs apie K. Norkų, tai ten atrandame daugel melo. Sako, buk Norkus nebuvo kviestas į iškilmes, tai tas netiesa, nes iškilnių pirmininkas kvietė p. K. Norkų, per mašruto rengėjį iš Amsterdamo, p. J. Lukšį, ir p. K. Norkaus bairiai publikai patiko. Mes, Herkimero iškilnių komitetas ir visi lietuviai statome protestą prieš tą neteiseningą straipsnį, nes tai čion autorius ne iš Herkimero'io, tik iš kur kitur, nes anasai nė nesužinojęs, kiek mes surinkome pinigų L. N. Fondui. Jisai garšina, kad tik \$50.00 dol., o čionai pasirodo, kad \$113.00 dol. Autorius sakė, kad Herkimeryje buvo sunku surinkti pinigų kalbėtojui, tai netiesa, nes mes ką tik pradėdam, tai jau pinigų į porą šimtų dol. visada turime iš kalno. Nors mūsų kolonija maža, bet pinigų yra gana. Mes ir ponui autoriui iš pinigų galėtume ir siutą pastuti. Daugiau neteiseningai ponas autoriau nerašykite ir patys save ant juoko nestatykite. Pirmą ką nors rašant melžiame teisybę pilnai dasizinoti.

Iškilmų komitetas:

J. Vasiliauskas, pirm.,
F. Paulavičius, pagelb.,
V. Roszynskas, rašt.,
P. Sabaliauskas, maršalas parodos.

HART, MICHIGAN.

Farmų Gyvenimas.

Keliose valstijose yra lietuvių ukininkų, vadinamų Lietuvių Kolonijū. Šis kait-lietuvis jų pasigiria ir su šimtais lietuvių ukininkų, bet jos nieko neveikia, tik kada niekada patėmysi agentilio pasigyrimą, kartais ir melagingą. O jie nieko neveikia kaslink lietuviško. Musų kolonija dar nesena, vos tik 8 metai, bet vis eina pirmyn, delto kad turi derlingos žemės, su jomis ir gerbuvi.

Iš mūsų kaimo išėjo pirmutinis ukiškas laikraštis "Amerikos Ukininkas". Musų kolonijoje pirmutinė Lietuvių Ukininkų Draugija, pagelbai ukininko nelaimėje. Musų kolonija kelė pirmą pikniką dar 1918 metuose. Musų kolonija surengė pirmą koncertą pereiną vasarą ir su pagelba ponios Dundulienės puikiškai pavyko.

Dabar, rugsėjo mėnesyje buvo keltas viso pavieto fėras (paroda), kuriame ir lietuvių gavo skyrių parodymui gyvulių, javų, daržovių, medžių vaisių — jie gavo antrą dovaną (second premium).

Ateinantį mėnesį, subatoje, 6 dieną bus keliamas pasilinksmimo vakaras, kur bus sulošta

komedija "Dėdė Atvažiavo" su kitais pamarginimais ir šokiais. Taigi tegul veikia ir kitos kolonijos ir neduoda jaunimui pamiršt savo kalbą ir papročius.
Vargų Mikas.

STAMFORD, CONN.

Pas mus maža lietuvių kolonija, bet čia buvo surengtos prakalbos audinių taksu. Žmonių susirinko neperdaug, nes menkai buvo išgarsinta. Kalbėtojai buvo du.

Pirmas kalbėjo J. Mokola, iš Lowell, Mass., o antras Klinga, iš Boston. Abudu gražiai kalbėjo ir ragino žmones pirkti Lietuvos L. Paskolos bonų ir audinių sėrų. Čia susitvėrė kuopa ant vietos, ir prisirašė dešimtys narių, kurie nupirko sėrus, kiti davė antrašius ir pasižadėjo pirkti. Taipgi ir aukų sumetė padengimui svetainės lėšų. Nuo tų lėšų liko 45c., kalbėtojas J. Mokola pridėjo 55c. ir mes atsiunčiame į "Sandaros" redakciją, kad gerbiamas "Sandaros" redaktorius persiųstų Našlaičių Fondui — viso viena doliarį.
J. Kulimas.

(Atsiųstąjį vieną doliarį nušuntėme Lietuvos Misijai New York — su prašymu, kad pridėję prie kitų panašių aukų nušųstų Lietuvon sunaudojimui našlaičių pašelpai. Vienas doliaris per maža suma, kad ją atskyriam Lietuvon siuntinėti. Nejaugi Stamford'o lietuviai negalėjo daugiau suaukuoti? Red.)

RESOLUTION.

(Pabaiga nuo 2 pusl.)

the aforesaid people, among them Five Million liberty loving Lithuanians, should be again consigned actual slavery under semi-barbaric Russia of whatever color the government of the unhappy land may be, thereby promulgating an unheard of international maxim, that an enslaved nation cannot be properly recognized as having freed itself from the yoke of the master-ratation, until the said oppressor-nation consents to it, thereby compelling every normal thinking and reasoning citizen to query himself, to test the logic and strength of Mr. Colby's statement, by referring to parallel facts in history:

Was it right for the U. S. to declare its independence "without the consent of" England? Was it right to recognize the independence of Cuba, "without the consent of" Spain, or the independence of the Republic of Panama "without the consent of" Columbia? Was it right to recognize the liberty of Serbia, Bulgaria, Rumania, Greece and recently that of Hedjaz and Albania, "without the consent of" Turkey, or the freedom of Alsace-Lorraine, "without the consent of" Germany? Was the recognition of Czecho - Slovakia and that of Hungary, and the right of Bosnia, Herzegovina, Dalmatia and Croatia to join its sister - nation Serbia and proclaim independent Jugo - Slavia, a mistake on the part of the great allied nations including the United States? If the independence of Poland, Finland and Armenia may be recognized without the infringement of Mr. Colby's newly promulgated international formula, surely "without the consent of Russia", why should Lithuania, Latvia, Ukraina, Esthonia, Georgia and Azabajan be made an exception, for surely Lithuania and the others have as much right, and in some instances basing its claims on historical, ethnographical and philological grounds, more right, than some of the nations aforementioned to be free and independent from the Russian and any other yoke, without the consent of their oppressors or any of their successors, and Whereas the Republic of Lithuania has managed to defend itself from the aggression both of Russia and Germany, but the Poles are constantly making inroads into territories undisputedly Lithuanian, committing excesses, robbing and murdering the people who speak the Lithuanian language or express the desire to be under orderly, democratic Lithuanian government in preference to the adventurist, imperialist government of Polish nobility, and Whereas the allied nations including the United States are financing the their imperialist wars on its neighbors, supplying them with ammunition and other encouragements, and Whereas the troops of the French Republic have occupied the Lithuanian territory, formerly under German dominion, called and known as the Memel Territory, oppress the Lithuanian population and favor the Poles whenever and however that is possible to them, regardless of the fact that the Polish population in the region is less than three per cent, thereby unquestionably proving that the great allied nations are favoring Poland at the expense of and to the great injustice of the Lithuanian people, now therefore

BE IT RESOLVED that this meeting appeal to the public opinion of the liberty loving People of the United States and the opinion of all the Peoples of the Civilized World, proclaiming that secret, insidious, immoral diplomacy has not been destroyed by the victorious termination of War for World Democracy: that the scheming, imperialistic diplomats and ruling camarillae of the great European nations are tenaciously laboring how to augment their own powers and the powers of such nations, as Poland, who willingly consent to be their cats-paws at the expense of the smaller and weaker people, who after centuries of servitude were hoping that the day of their liberation has arrived, and further

Be it resolved, that inasmuch as all our appeals and petitions at the Government at Washington were of no avail, that the justice of our claims for our kinsman in Lithuania were left unheard, and our Government in Washington persists in supporting the machinations of the Poles, who desire to enslave certain parts of Lithuania, and the schemes of the French General Odry, who is preparing the ground for Polish dominion in Memel Region, we hereby appeal to the People of the United States, our representatives in the State Legislature and the Congress, to give us their moral support in procuring immediate and unqualified recognition of the Republic of Lithuania by the Government of the United States and establishment of diplomatic and commercial relations and intercourse between this our Country and the land of our origin or the origin of our fathers, Lithuania, and further

Be it resolved, that the copies of this resolution be immediately forwarded to the Secretary of the State of the United States, the members of the Senate of the United States, the presidential candidates of the major parties, the members of Congress and the Legislature of Connecticut and the American and Lithuanian press.

FRANCIS P. GUILFOIL, Presiding Chairman,
VINCENT J. STANKEVICZE, Secretary.

HUDSONO IDAUBOS KOMPANIJĀ.

(Taša nuo 3 pusl.)

pirkliaujimas parodė tikrą prapelnią.

Kad jie kovojo taip ilgai sunkioje kovoje prieš tokį persvarą, gerai kalba už užsispyrimą šitų uzbekirtelių pirklių avanturistų. Neturėjo priežasties manyti, kad apiinkybės apsikreips atbulai, kaip tai laimingai atsitiko, kada Marlborough'o pergalės privertė Liudviką XVI vėl pralaimėti taikos. Kada taip sątaika tapo Utrecht pasirašyta, Didėji Britanija sergėjo savo interesus naujamajame sviete daug rupestingiaus. Ir reikalavo ir gavo kaip savo tulas West Indijos salas, Novą Skotiją, Newfoundlandą ir visą vakarinį pakraštį Hudsono Idaubos, su nesudrumsta kontrole Iroquoisų. Atskira sekcija sątaikos užgyrė, "kad Prancuzų karalius pasirupintų atlyginti, sulgy regulos teisingumo ir bešališkumo; Angliškajai Kompanijai pirkliaujančiai palei Hudsono daubą už visas nuoskaudas ir apiplėšimus jos kolonijū, laivų, žmonių ir lobijų per neprietelingus įsibriovimus ir pustyjimus Prancuzų taikos laikais."

Tad-gi Kompanijos pamasinimai šiuomi sykiu buvo tiek pasekmingi, kiek nepasekmingi buvo pirma penkiolikos metų. Sątaika nuramdė sužadintus vandenius taip gerai, kad plačioji publika nutarė, metams bėgant, vandenius per daug esant sutykėjus, ir reikalavo, kad Kompanija, kuriai čarteris suteikė tiek nepaprastų privilegijų, turi ant savęs paimti taipgi tulas priedermes. Atidengimas šiaur-Va-

kurių kelio buvo nuo seniai mylimu sapnu, ir daugelis emė kritikuoti Hudsono Idaubos Kompaniją, kam ji nieko neveikė toje linkmėje. Tai buvo geru daigtu, kad pirkto ir pardavinėjo kailius, pelnė pelnus ir dividendas dalino, bet kodėl-gi neatidarė anos šalies? Sakydavo, kad Kompanija apsnudo, sustiro, ir kad reikia kompeticijos jos prabudimui — ir tai tur but pažadino ją.

Vienu Kompanijos vyriausių priešgynų, buvo tulas Arturas Dobbs, ir jis sužadino liaudies domę labai sujaudinančia knyga Iš nupasakojimų ankstybų keleivių jis privedė jų aprašymus vidaus šiaurinės Amerikos su jo didelėmis užmėis, derlia žeme ir stebuklinga scenerija. Jis tvirtino, kad Kompanija tai vis turi pas savo duris, bet vėpsodama nepridėjo tokių lobijų prie Anglijos turty, delto, kad praturtėjo pati ir sutingo. Ir nuyveno savo vyriškumo dienas. Ir nebetinkama buvo dideliame darbu, kuris reikia atlikti. Pirmia, reikia surasti šiaur - Vakary kelias, o paskui bus matyta, kas nebūtų galima padaryti.

Nuomonės vadovaujančių žmonių buvo cituojamos, o nuomonės, kokias išreiškė Earl Halifax — ans didelis draugas kolonizacijos, kurio vardu pramintas tapo Halifaxo miestas, Novoj Skotijoje — galėtų tilpti pirmutinėse skiltyse šiandien su lygia spėka. Apie jį buvo pasakyta, kad "jis žino tikrąją tautos padėtį — kad toji priklauso nuo pirkljybos ir išdarbystės; kad Anglai turi daugiau reikalų negu seniaus turėjo; kad jureivystė yra jų tvirtyne, o naujokynės jų vyriausiuoju ramsčiu; ir kad naujas vagas reikia atsargiai vagoti. Todėl Anglai tiria visą žemės skritulį jieskodami naujų užtakų, kuriosna jų laivai įjė galėtų pirkliauti.

Dobbs turėjo tą dovaną, kad jo rašytas žodis smigo. Jis mokėjo įtikrinti, ir Kompaniją, kaip daugelis kitų stropių vyrų ir didžiulių kompanijų, nieko prieš argumentus nepasakė, taip kad pyktis prieš ją augo nuolat.

Didelė Kompanija — kombinacijų žmonių ir pinigų — dažnai per nepriklausomybės narsą ignoruoja užsipulimą; bet viešą pobūdį tokios Kompanijos reikia apginti — jos vadovai turi atsikirsti, smagiai atsikirsti, taip pat kaip privacio žmogaus pobudį, kada reikia, prisieina apginti. Viešoji opinija yra spēka, (Bus daugiau).

KNYGŲ KATALOGAS.

"Sandaros" knygyne dabar gaudamas šios knygos:

11. Amerika. Rinkinyš įvairių faktų, žinotini Amerikoje gyvenantiems ir čion atkeliaujantiems lietuviams, Surinko ir parašė V. K. Račkauskas. Pustl. 288, didelio formato knyga 75c.
12. Aisopo Pasakos. Čia telpa 297 įvairios pasakos, šių pasakų skaitymas yra lengvas, mielas ir žingeidus netik vaikams, bet ir suaugusiems. Surinko ir lietuvių kalbon išvertė Karolis Vairas. Pustl. 346. Kaina tik \$1.25
13. Aušrinės Keliaus. Čia telpa gražių eilių ir šiaip pasiskaitymų. Verta peskaiytyti kožnam mylinčiam klasikusk r a š t u s . Pustl. 79 50c.
14. Andersono Pasakos. Čia telpa 11 gražių pasakaičių su paveikliais papuoštų. Lietuvių kalbon išguldė P. Nerys. Pustl. 82 25c.
15. A B C Pradžiamokslis rašymo ir skaitymo knygelė I. Sutaisė Mokytojas Juozas Darnijonaitis. Kietais audimo viršeliais 30c.
16. Aukso Veršis. Vieno veiksmo komedija. Vertė Scenos mylėtojas. Pustl. 35 15c.
17. A. L. T. Sandaros Principai ir Programos. Parašė Albinas Rimka. Pustl. 32 10c.
18. Eilės - Dainos. Parašė Juozas Rainis. Gražios eilės dėl deklamavimo. Pustl. 32 20c.
19. Gyvenimo Verpėte. Drama penkių veiksmų. Parašė Bl. Kadagutis. Pustl. 77 45c.

20. Girkikas - Pašakarnis, pasakojimas ir "Bėgėdis Jonas", vaizdelis. Parašė Karolis Vairas. Pustl. 42 25c.
 21. Francijos Revoluocija. Parašė M. Avietėnaitis. Trumpa aiški istorija Francijos revoliucijos. Su paveiklėliais. Pustl. 75 40c.
 22. Kaip gyvena: Latviai, Anglai, Suomai. Parašė M. Šalčius. Pustl. 65 20c.
 23. Kas iš kur pareina. Trumpi pasakojimai apie kasdieninius žmonių vartojamus daiktus. Pustl. 62 20c.
 24. Doktoras Kišeniuje. Aiškų pamokinimui kaip užlaikyti sveikata ir kaip nuo ligų apsiginti. Sutaisė M. Paltanavičia. Kietais audimo viršeliais. Pustl. 167 75c.
 25. Ką daryti, kad sveiki butume ir ilgai gyventume. Pustl. 32 10c.
 26. Kaip Japonai gyvena dabar. Parašė Dėdė. Pustl. 48 10c.
 27. Liudvikas Pasteris. Žmonijos geradarys ir Jurgis Stefesonas. Geležinkeliai. Parašė M. Šalčius. Su paveiklėliais. Pustl. 48 20c.
 28. Lietuvių - Latvių Respublika ir šiaurės tautų sąjunga. Rinkinyš staipsnių ir paskaitų parašytų Dr. Jono Šliupo. Išleista Stockholm 1918 m. Pustl. 162. Kaina \$1.00
 29. Lietuvos Laisvė. Trumpa peržvalga Lietuvių tautos politikos. Parašė doktoras Jonas Šliupas. Pustl. 47 10c.
 31. Lietuvių Kalbos Gramatika. Pradinėms mokykloms vadovėlis. Sutaisė mokytojas Juozas Darnijonaitis. Pustl. 116. Perspausdinta iš trečios laidos. Kietais viršeliais 45c.
 30. Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje. Gražus kapitališkias veikelas, išrodantis ponų le kų apaštalaviną Lietuvoje. Lenkų kalba parašė kun. Kaz. Prapolainis. Iš Lenkų kalbos vertė gražia lietuviška kalba Patrijotas. Pustl. 264. Kaina tikrai \$1.00
 32. Lietuvos Gaspadinė. Arba pamokinimas kaip valgius gaminti. Parašė Žmona. Pustl. 80 30c.
 33. Mulkinė ir Mulkytojai, Dviejų veiksnių komedija iš Amerikos Lietuvių gyvenimo. Parašė Knyburys. Pustl. 35 10c.
 34. Jaunuomenės švietimas kitur ir pas mus. Pustl. 28. 10c.
 35. Naujas Budas Išmoki Rašyti. Sutaisė P. Mikolainis. Pustl. 30. 10c.
 36. Psnikai Lietuvoje. Parašė K. Stiklius. Kaina 05c.
 38. Pažvelgus Atgal. Sociališkias Romanas Edwardo Bellamy. Vertė Pranas Siulelis. Rašėjas įsi-vaizdina kas bus 2000 m. sukakus, kaip viskas kitaip - automatiškai veiks ir tt. Pustl. 356. Kaina tikrai \$1.00
 39. Politiškoji Ekonomija. Kas ji yra ir ko mokina. Sutaisė V. K. Račkauskas. Pustl. 84. 25c.
 40. Pražuvo. Vaizdelis iš gyvenimo. Parašė Karolis Vairas. Kaina. 10c.
 41. Rojus ir Pažanga. Senovės pasakojimai apie rojus amžius ir rojaus šalis. Vertė V. K. R. Pustl. 112 35c.
 42. Sienapūtė. Vieno akto operos Libretto. Žodžiai K. Jasiukaičio, muzika Miko Petrausko. Pustl. 24 10c.
 43. Trachoma arba sergėkite akis. Prie šviesos ir kiti naudingi straipsniai. Pustl. 100 15c.
 44. Visas Svietas. Žemė, kalnai, vanduo, upės, žmonės, miestai, statistiškios žinios. Sutaisė P. Mikolainis. Pustl. 156 20c.
 45. Žodynelis, Angliškai - Lietuviškias. Sutaisė kun. P. Saurusaitis. Pustl. 199 35c.
 46. Dangaus Angštumas ir Žmogaus Senumas. Eilės — "Anykščių Šilėlis" ir kitos naudingos žinios. Pustl. 149 20c.
 47. Žmogaus Pareigos. Italų kalboje rašė G. Mazzini. Vertė V. K. R. Aukštās troškimas teisybės ir geismas tikrosios žmonėn laimės, kuri turėtų kilti iš pašvėntimo, iš savų pareigų pildymo. Ar skaitei šią knygą? Pustl. 245. Kaina \$1.00.
- "Lietuvos Kariuomenė"
Parašė Karininkas Ladislovas Latkevičius, artillerijos vyrsynsis Lietekinantas.
Telpa pilnas aprašymas tverimosi Lietuvos kariuomenės, Lietuvos kariuomenės forma, virš 60 gražių, įvairių fotografijų, porą žemlapių ir kelias kariškių dainų su gaidomis.
Šita pirma tos rūšies knyga lietuvių kalboje, turi rastiis kožno jaunuolio skaitoma ir gerbiama. Kaina popieros viršais — \$2.00. Ta pati gražiaus audimo viršais \$3.00.

Užsakymus ir pinigus siunčiant, geriausia, siųsti per paštos Money Orderį, sekamu adresu:

"SANDARA", Book Dept., 327 E St., Boston 27, Mass.

BAMBINO

Vaikai myli jį! Jie prašo daugiau!

Nekankink sergančio vidurių užkietėjimu kudio su niekingais, vidurius traukiančiais, aliejais. Duok jam sauktučią BAMBINO, turinčio priijimų skonį, lengvai veikiantį ir labai psekmingo vidurių paliuosavimui vaisto. Jis stebėtinai greitai pagelbsti nuo gazų, išpūtimo, dieglių, viduriavimo ir vidurių užkietėjimo.

Pabandyk butelį. Tik 50c. vaistinyčiose arba tiesiai nuo išdirbėjų 60c. su persiuntimu. Tėmyk Bambino lėlę ant pokelio. Be jos nėra tikras.

F. AD. RICHTER & CO., Bush Terminal Bldg. No. 5, BROOKLYN, N. Y.

TIESIOG! LIEPOJU

Laivakortė kainuoja \$145.00; ant laivo kambariai su 2 ir 4 lovomis visiems; bagažai čekiuojami stačiai į Liepoją.

Laivai išplauks: Rusėjo 30; Spalio 14 ir 21; Lapkričio 4 ir 18; Gruodžio 2, 9 ir 23.

Rašykite dėlei lietuviško paso blankų ir pridėkite 2 c. stampą, pas,

P. MIKOLAINIS,

53 Hudson Ave., Brooklyn, N. Y.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H.S. Stone O.D.

Akiu Specialistas.

399a Broadway,

Tarpe E ir F gatviu. South Boston.

Tel. So. Boston 270.

DR. JOHN MacDONNELL, M. D.

Galima susikalbėti ir lietuviškai

Ofiso valandos:

Rytais iki 9 val.

Po pietų 1 iki 8

Vakaris 6 iki 9.

536 Broadway, So. Boston.

Tel. S. B. 27.

Dr. M. V. Casper

(KASPERAVICIUS)

LIETUVIS DENTISTAS

— Priėmimo valandos: nuo 9:30 iki 12 dienų, nuo 1 iki 5 po pietų ir nuo 6:30 iki 9 val. vakaro. 451 Broadway So. Boston, Mass.

Bell Phone Dickinson 3965 M.

Dr. Ignotas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Lietuvis Doktoras ir Chirurgas.

Ofiso Valandos:

Nuo 9 rito iki 5 po pietu

Vakaris, Ketverge nuo 6 iki 9P.M.

Nedeliomis iki 4 po pietu.

Didžiausias Knygynas J. B. Aglinsko, Chicago

Užlaikau Knygų Krautuve, parduodu įvairaus turinio knygas, kaip tai: beletristika, ekonomija, sociologija, politika, gamtos ir kiti mokslai. Hygiene, istorija, etnologija, biografija, kalbamoksliai, poezija ir teatras knygos. Taipgi pirmu paskelbimams, užrašau laikraščius ir pavieniais parduodu sekancius: "Naujienas", "Keleivij", "Karda", "Dilgėles", "Sandara", "Amerikos Lietuvių" "Dirva" ir kitus. Prisiųsdami už 6c. krasaženklį reikalaukite katalogo.

Adresuojant: DARBO ŽMONIŲ KNYGYNAS,

3238 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Lietuvių Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem st., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių šaknių lietuviškų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsėjusio reumatizmo, nuo nusilpėjimo strėnų, kraujio valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptųjų ligų ir geriausių patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sudėysite pinigus ir sveikata. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarsime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausiu daktarus per telefoną visai uždyska.

H. CABITT,

100 SALEM STREET,

BOSTON, MASS.

MAGDE. "Ak, kaip man niekti galvoti! Išbandžiau visokius mazgofimus, trinkimus, muštavimus — ir viskas tas nieko nepagalbėjo nuo tu bjaurių plėnkana... Man gėda net daroti!"
MARE. "Na, tai kam tau kepti be-reikalingai! Žiūrėk, kokiu mono plaukai gražūs, švelniai ir šviti. O tai todėl, kad aš vartoju RUFFLES!"
Kas tai yra RUFFLES? Ar tai gyduolė? Ne!! Ar kviepiantis vanduo? Ne!! RUFFLES yra tai paprasčiausias plaukių ir odos sustiprintojas, kuris prigelbi gamtai suteikt žmogui priklausančių grožių. O kas gal but gražesnio už ilgus, blizgančius, švelnius plaukus? Kas gal but smagesnio už cistą neniežintą galvos odą?

RUFFLES
panaikina pleiskanais! Su jomis nereikia keliu mėnesių galvos trynimo: dviejų ar trijų dienu bėgyje RUFFLES pradės mažinti pleiskanais, o savaitės laike jų jau nei žymės neliks! Paskui tik retkarciūs suvilgant galvą bus užtektinu, kad pleiskanais neatsinaujintų.

Nusipirktė šiąnakt RUFFLES bonkute aptiekoje. Kas tuos tik 65c., bet jus sakysite, kad jos vertos daug daugiau. Paaikškinimai pridėti prie kiekvienos bonkutes. Jei negausite jurs aptiekoje, tai atsiuksite mums 75c. pašto markėmis, ar money order šiokiu adresu:

F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

Vietos žinios.

"DARBININ KO" STOR- ZIEVIAMS.

Jeigu Lietuvos valdžia įgalia- vo ir atsiuntė į Ameriką Misiją, tai reišia, jog ji pasitiki Misi- jai. Jeigu mes godojame musų valdžią, tai turim goodot ir jos pasiuntinius. Nei vienas laik- raštis nepasirė užspuldinėjimų ant musų rimty veikėjų, Misijos narių, kaip tik vienas "D-kas". Pradėjus nuo NN. 13, 15, 16, 19, 46, 79, 101 ir 107, vien užspuldi- nėjami. Pirmiausia No. 13, veidmainiška pagiria, jog Misi- ja nenori į partijinius ginčus kištis; paskui pastatė tarp kujo ir priekalo reikalaujamas: "to- del Misija turėtų Mastausko iš- tikimybės klausime prabilti. Ir Misija tame reikale turi prabilti". "D-ko" toks reikalavimas lyginas "byt po semu!". Kai žy- dai moterišką pastatė prieš Kris- tų su blogą minčią; jei lieps už- mušti, tai sakysim, kad jis žmo- gas blogos širdies, jei lieps pa- leisti, tai sakysim, cesoriaus iš- tatų neužlaiko. Ir čia: jei Misi- ja pagirs Mastauską, tai neįtik- s kitoms srovėms, priešingai, jei nupeiks, tai šiaudiniams ka- talikams nusišės. O No. 15 "D-ko" kitaip jau skamba: Misija nebando savo pranešimuose ar atsišaukimuose kritikuoti partijų programus. Tai bus tik bereika- lingas užsivarinėjimas. Ką-gi kalbėt ant šių "D-ko" žodžių: kad Mastauskas, tai praparo- dyk, kas jis per vienas, tai "D-kui" atrodo reikalingas užsivarinėji- mas, o jei ką apie Detroito katali- kų su tautininkais susivaržy- mą, tai "D-kas" Misijai neduo- da nei šnekėti. No. 16 "D-kas" šaukia gvoita: "įsismagino! ker- ta į dešinę ir į kairę". Iš tų žo- džių matyt "D-kas" gavo į kailį, ne kaip kitaip, nes parašė: "ne- dedame jos pigios rusišės pole- mišką straipsnį;" tur but buvo gėda "D-kui" ir pasirodyti už ką nuo Misijos į kailį gavo. Ma- tyt smagia ranka, kaip Pozna- niaus Poteckio, kurs pėrė kailį Kontratavičiui už adatą. Tur but ir "D-kas" taip gavo, kad nedrso talpinti Misijos kores- pondencijų, tik griebiasi savo sėdynės šaukdamas ir kojomis tripdamas; "įsismagino! įsisma- gino!" Paskui, kad atsigausti, pa- rašė Misijai nugąždinimą tokį: "Dėdė Samas pasakęs turkų am- basadoriui: "Halt!", jei jis nori kištis į polemikas. Kas reišia, pagal "D-ko" nuomonės, bus ir Misijai taip. Bet musų rimta Misija mokėjo atsilenkti visų "D-ko" nugąždinimų. No. 19 "D- kas" nupeikia, kam Misija, tarp kitų dovanų, buvo patarus siųsti ir tabakas kareiviams. Reišia, musų valdžia ir Misija, kaip į- mano, taip taikina tokiam svar- biam reikale Lietuvos gynimo žmonėms ir kareiviams. O jog taip reikia. Mes į talką kaimy- nus kai malonėjom, argi netaiki- nom pagal kaimynų norus; pa- tys negerdami, o kaiminui turim nupirkti "šnapso", tai važiuos penkias mylias, o jei nepažadėsi pagal jo noro, tai negausi talki- ninko. Tas pats ir su musų ka- riuomene: turim jai įtkiti taip, kaip ji nori. "Darb." pasirodė, jog neapsiprašęs su visuomene, ne laikui ir ne savo vietoj pamoki- mus išduoda, dągi kam? — Misijai.

Dabar No. 46 "Darb." užsipul- dinėja ant Majoro p. Zadeickio, kodėl nesiklausęs Amerikos or- ganizacijų norėjo vartyti gero darbo — organizavimą liuosno- rių sargų, specialistų 500 ir ne- specialistų 500 ir driso "D-kas" vadinti Majorą Zadeikį purvinu antikataliku. Čia "D-ko" leidė- jai savę statė aukščia, nes val- dzios pasiuntinius žemino. Ma- tyti jiems jokia Lietuvos val- džia neįtikis. Ką-kurie iš "D-

ko" bendradarbių ginčus varė, kad nepirks bonų, nors ir užsira- šė, kam valdžios nariai laisvamai- niai. Tai iš kur 5 milijonus su- kels paskolos? Valdžia negavusi užtektinai pinigų, kad prieš len- kus išvaryt, turėjo dėtis su bol- ševikais. Musų galvočiai bėgo nuo tautininkų, užbėgo ant šiau- rių meškų bolševikų, dabar turės atsiprašyt su tais, kurių taip ne- kenčia. Geistina, kad "D-ko" leidėjai susivaldytų kiek, nes valdžios nariai taip pat turi jau- smus. Ar ištikimi toki tarnai, kurie ukininkui neregint jo gy- vilius daug, padarinę laužo, vai- kus skriaudžia ir t. t.? Tas pats ir čia — jei mes godojame Lietu- vos valdžią, tai godojame ir jos pasiuntinius, kaipo kokius musų valdžios įrankius.

Ant galo NN. 79-80, "užsimer- keliu" išdriso vadinti, N. 101 "Grinorium" vadina. Ant p. Vi- leišio už teisingą pareikalavimą: "kokiems valstybės reikalams buvo renkamos aukos Tautos Fondo? kiek ir kokiams reika- lams jos išleistos? ir kiek dar liko ir kam likusi suma žadama pavesti"? Nugi renkamos au- kos buvo tikslas aukautojų ant žodžių, rinkėjų, butent: "atiduoti kas yra Dievo, Dievui, o kas Lietuvai, tai Lietuvai". Dar ki- ti, tai Knežiš: "Jūsų sena mo- čiutė rankoms sudžiuvusioms, brolis, sesutė duobėse ištiesę ran- kas šaukia, kad susimylėtumėt, siųstumėt pašalpą," tai su to- kiais tislais buvo duota 50-100 dol. Bet nei vienas centas ne- puolė į duobę.

Ar tai "Užsimerkėlis" toksai brangus musų tautoje žmogus, kurs permatė, Tarybai susitvė- rus, jog Lietuva stovėjo ant pra- pultės kranto, jog buvo norėje kai-kurie valdininkai susidėti su lenkais; o p. Vileišis visados sto- vėjo už: "Nepriklausomą Lietu- vą" ir kiti tada pasidavė; ar tai "Užsimerkėlis", kurs tokius da- lykus permato? Tokius žmones reikia aukso apipilti, o ne rubu, kurio jie gailisi po šiai dienai, ir koniako butelio. Už tiesą, tie "D-ko" leidėjai gėdą daro musų visai tautai, užspuldinėdami ant musų valdžios Misijos. Kada jie į subrendimą daeis ir kada jie su visuomenės reikalais apsipažis ir kada jie su visuomene santai- koje gyvės?

J. Varaitis.

DRAUGIJŲ REIKALAI.

Susirinkimas L. P. Sąjungos nepaprastas susirinkimas bus spalio 13 d. vakare, 7:30 val., Lietuvių Svetainėje, So. Boston. A. Naudžiūnas rašt.

A. L. T. S. 7 kuopos susirinki- mas įvyks spalio-Oct. 13 d., 1920 m. kuopos kambaryje 327 E. St., Bo. Boston, Mass. Visus narius prašome atsilankyti ir naujų at- siveskite, nes per šitą susirinki- mą turime daug senų ir naujų reikalų apkalbėjimui.

Kp. Valdyba.

LIETUVIŲ MECHANIKŲ SĄRYŠIO, INC.

SUSIVAZIAVIMAS. Bus Lapkričio 5 ir 6 d., 1920 Lietuvių Mechanikų Sąryšis STEIGIA didelių pabriką Lietuvoje.

Idant įtaisius sulig musų gadinės reikalavimu, reikia kapitalo. Dabar yra gera progą prie šio darbo prisidėti kiekvienam lietuviui ir lietu- vaitėi; panašiai elgdamesi, patys lietuviai Lietuvos pramonę paimsime į savo rankas. Kiekvienas lietuvis ir lietu- vaitė yra kviečiami prisidėti, ypatingai dabar, prieš Susivaziavimą, idant patys apie savo biznio reikalus ga- lėtumėt spręsti.

Prisidedami prie L. M. S. atliksite naudingą darbą savo šaliai, — padėsite istobu- linti Pramonę Lietuvoje, kur patys sugryžė Tėvynės turė- site darbą. Kainą vieno šėro tik \$50.00. Reikalaudami platesnio paaiškinimo visuomet kreipkitės sekančiu adresu: 134-6 Broadway, Room 510,

CAMBRIDGE, MASS.
Svarbus Pranešimas.
Gerbiamieji Sandariečiai! Ma- lonėkite ateiti į A. L. T. Sanda- ros 9 kuopos susirinkimą, kuris bus 13 d. spalio (October), 7 v. v., po No. 875 Camb. St., Cabri- dge, Mass.

Visi nariai ir narės kviečiami susirinkti ir kitus atsivesti, nes bus išduodamas raportas delega- tų, kurie dalyvavo N. A. apskri- čio suvaziavime, Montello, Mass. Apart to turime daug svarbių dalykų aptarti organizacijos rei- kale. **J. Versackas.**

ATŠAUKIMAS.
Girdėjau, kad D. Antanavičius labai likosi įžeistas apšmeižimu tai aš atšaukiu tą žodį: "pavo- gės", jo vietoj patalpinu: "nema- tant paėmęs, kaip pats paskui sa- kė, tik paštukavodamas."
J. Varaitis.

LIETUVIŲ FILMŲ BENDRO- VĖS JUDAMI PAVEIKSLAI IS LIETUVOS GYVENIMO.
Bus rodomi:

Ketvergo vakare, Spalio-Oct. 7-ta d., Lietuvių Salėje, (Lin- den Parke), Naugatuck, Conn. Subatos ir Nedėlios vakarais, Spalio-Oct. 9 ir 10 d. d., Lietu- vių bažnytinėje Salėje, Ansonia, Penedėlio vakare, Spalio 11 d., Casino Salėje, Central St., Thom- psonville, Conn.

Seredos vakare, Spalio (Oct.) 13-ta d., Kennedys Salė, 460 Main St., Hartford, Conn. Ketvergo ir Pėtnyčios vaka- rais, Spalio (Oct.) 14 ir 15 dd., Father Mattews Hall, 118 Green St., Worcester, Mass.
Vedėjas A. P. Račiūnas.

PAJIEŠKOJIMAI.

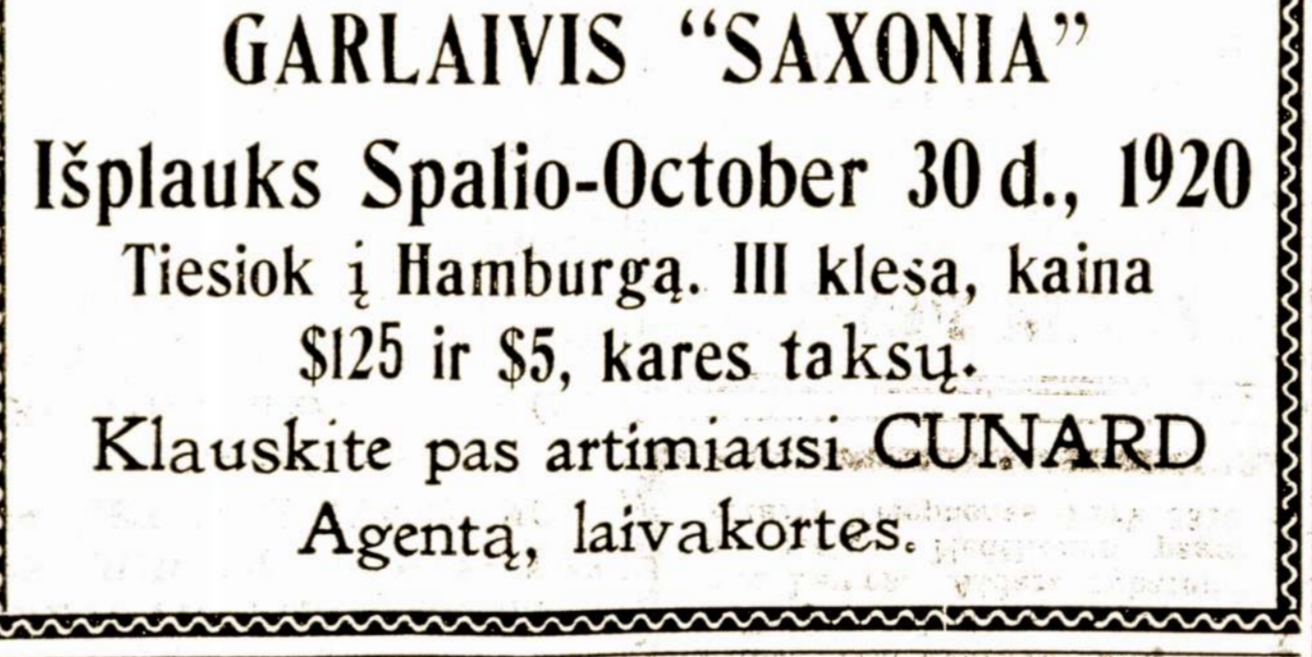
PAJIEŠKAU savo tėvų Onos ir Kazimiero Malinauskų, iš Daučiunų kaimo, Serežio krasos, Kauno apskr. Tris metai kaip gavau laišką iš Sibiro nuo jų, dabar nežinau kur randasi. Turiu labai svarbų reikalą, malonė- kite patys arba kas apie juos ką žino- te, pranešti, už ką busiu dideliai dė- kingas.

LIUDVISA MALINAUSKIUTĖ,
P. O. Box 55, Somerville, Conn.
U. S. of America.

PAJIEŠKAU savo vyro bro- lių: Juozapo, Mykolo ir Antano, iš Suvalkų rėdybos, Mariampolės miesto. Pirmą gyvenė Brook- lyn, N. Y., dabar nežinau kur randasi. Meldžiu atšisaukti, tu- riu svarbių reikalų link mirties jūsų brolio Jono Ignatavičio, gy- venusio Bangor, Me.
Mrs. Antanina Ignatavičienė,
1008 Washington St.,
Norwood, Mass.

CUNARD LINIJA

GARLAVIS "SAXONIA"
Išplauks Spalio-October 30 d., 1920
Tiesiok į Hamburgą. III klasė, kaina
\$125 ir \$5, kares taksų.
Klauskite pas artimiausi CUNARD
Agentą, laivakortes.

LIETUVIŲ MECHANIKŲ SĄRYŠIO, INC.
BUS LAPKRIČIO 5 IR 6 D., 1920 LIETUVIŲ MECHANIKŲ SĄRYŠIS STEIGIA DIDELIŲ PABRIKŲ LIETUVOJE.
Idant įtaisius sulig musų gadinės reikalavimu, reikia kapitalo. Dabar yra gera progą prie šio darbo prisidėti kiekvienam lietuviui ir lietu- vaitėi; panašiai elgdamesi, patys lietuviai Lietuvos pramonę paimsime į savo rankas. Kiekvienas lietuvis ir lietu- vaitė yra kviečiami prisidėti, ypatingai dabar, prieš Susivaziavimą, idant patys apie savo biznio reikalus ga- lėtumėt spręsti.
Prisidedami prie L. M. S. atliksite naudingą darbą savo šaliai, — padėsite istobu- linti Pramonę Lietuvoje, kur patys sugryžė Tėvynės turė- site darbą. Kainą vieno šėro tik \$50.00. Reikalaudami platesnio paaiškinimo visuomet kreipkitės sekančiu adresu: 134-6 Broadway, Room 510, Brooklyn, N. Y.

GERIAUSIA Siųsti pini- gus į Lietuvą per **PETRA BARTKEVIČIĄ** 877 Cambridge St., E. Cambridge, Mass.

Š O K I A I !
Rengia Lietuvių Jaunų Vyrų Klubas, Panedėlio Vakare, **SPALIO (OCT.) 11 D., 1920 M.** Svetainėje **CYPRUS HALL**, 40 Prospect St., Cambridge, Mass.
Pradžia 8 val. vakare. Grajis Algirdo Orkestra iš Montello. Kviečiame visus atsilankyti. Įžanga vyrams 55c, moterims 40c. Komitetas.

Dr. Tesser
DENTISTAS
306 Main St., Worcester, Mass. viršui "Iver Johnson" kautuvės Patyręs dentistas, prieina- mos kainos. Atdara subatoms po pietų. Nedėliomis pagal sutartį. Telephonas Park 3310.

KASDIENINIS MAISTAS VISIEMS REIKALINGAS
Zinomas senas biznieriū **ANT. NAUJOKAITIS**
208 West Fifth Street, South Boston, Mass.

ATIDARĖ visokių produktų krautuve, kaip tai Mėsos Mar- kėtą ir Grosernia. Kviečia vis- us apielinkės lietuvius kreip- tis su pirkimu maisto ir kitų smulkmenų, čia rasite geras prekes ir mandagų patarnavi- mą.

Dr. Paul J. Jakmauh
(Jakimavičius)
Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 6 val. vakare.
509 Broadway, Kampas G St., So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 502

Skausmus ir gėlimus nutildo
PAIN-EXPELLER
Valzbaženklis užreg. S. V. Pat. Ofise.
DRAUGAS REIKALE

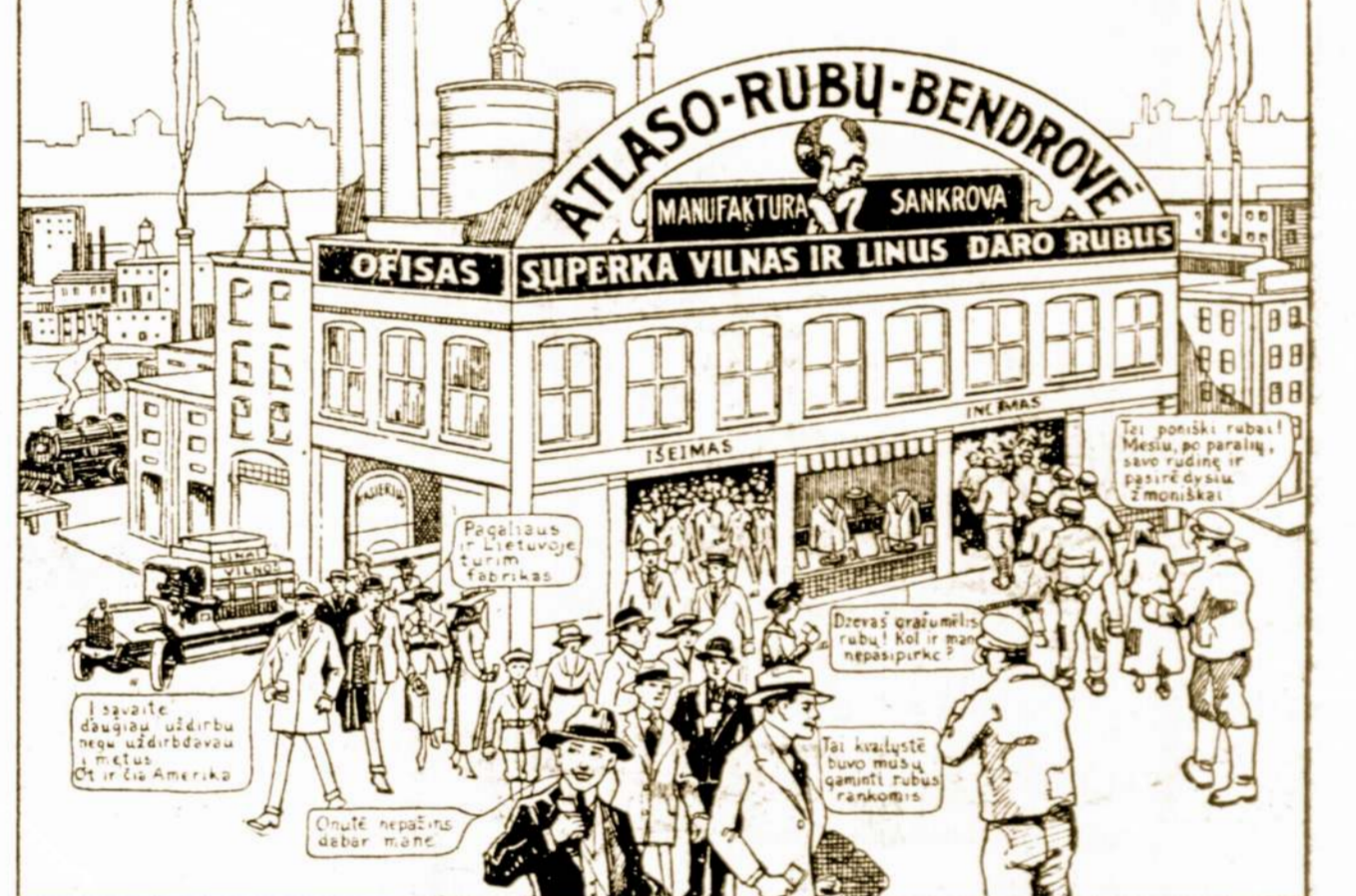
Puikiausias Balius!

RENGIA A.L.T.S. 7 KUOPA
SPALIO - OCTOBER 9 DIENA, 1920,
LIETUVIŲ SVETAINEJE,
Kamp. E ir Silver Str., South Boston, Mass.
Pradžia 7:30 val. vakare.

Bus puikiausia Algirdo Orkestra iš Montello, Mass. Kurie tik mylite linksmai laikąpraleisti, mes užtikrinam, kad busite užganėdinti.
Širdingai kviečiame visus Komitetas.

26-tas METINIS BALIUS!
Rengia D. L. K. Vytauto Draugija
COLUMBUS DIENOJE
Utarninke, Spalio-Oct., 12 d., 1920
LIETUVIŲ SVETAINEJE,
Kampas E ir Silver Streets, SO. BOSTON, MASS.
Pradžia 2 val. po pietų ir tęsis iki velai nakties.
Visus kviečiame atsilankyti ir smagiai pasižokti ir draugiškai pasilinksinti.
Kviečia visus KOMITETAS.

Lietuvių Rakandų Bendrovė
(FURNITURE STORE)
Parduodam visokius Rakandus užmokant ir duodam ant išmokėsčio. Užlaikom savo troką, pristatom daiktus į kitus miestus ir perkrautom iš vienų namų į kitus.
268 Broadway, So. Boston, Mass.
Telephone So. Boston 839—W.

Reikalingi Agentai.
ATLASO RUBŲ B-VĖ umai reikalauja agentų, pardavinė- ti visokius rubus. Išmokti nesunku; uždarbis geras. At- sišaukite:
ATLAS CLOTHING CORPORATION,
343 Broadway, Boston 27, Mass.

LIETUVIŲ ISTAIGA

BALTIC STATES FINANCE CORP.
(INKORPORUOTA MASS. VALSTIJOJE).

Capital Stock \$100,000
Ši korporacija likos sutverta geresniam aprūpinimui keliau- jantių Lietuvon Lietuvių reikalų.
PARDUODAM LAIVAKORTES, SIUNCIAM PINIGUS Į LIETUVĄ.
PASPORTAI JAU YRA GAUNAMI.
Pasportai turi but išimti ir užviuzuoti tų šalių konsu- lų per kurias prisieis keliauti. Delto yra reikalas iš an- ksto turėti pasportus vizuotus. Mes visiems musų pasa- žieriams gaunam vizus laiku, kad nebutų sutrukimo pribu- vos į New Yorką.
Mes pasitinkam kiekvieną atvykstantį iš toliau ar jis atvažiuotų į Boston ar New York ir aprupinam jo reika- lus pas Custom House, Internal Revenue kolektoriu ir ki- tus reikalus.
Laivakortės per vandenį \$100.00. Head Tax \$5.00. Nuvažiatė į Hamburgą, Antverpą ar Roterdamą lengvai pasieksite Lietuvą. Užsisakydami laivakortę prisiųskite \$25. Pasportus mes parupiname gyvenantiems Bostone ar netoli Bostono. Iš tolimesnių miestų norėdami gauti informacijų kreipkitės pas:
BALTIC STATES FINANCE CORP.,
361 Broadway, So. Boston, Mass.
TELEPHONE S. B. 1061.